

Governance of Urban Transitions

Kenniscentrum voor maatschappelijke vraagstukken en nieuwe vormen van samenwerken

Jaarverslag 2020

Leading Lector:
Henno Theisens

Programma coordinator:
Meike de Jong
Suzanne van Meerten a.i.

Lectoraten:

Jeugdhulp in Transformatie:
Rob Gilsing

Civic Technology:
Jos van Leeuwen

Grootstedelijke Ontwikkelingen:
Vincent Smit (tot 1 augustus)
Katja Rusinovic (vanaf 1 juni)

Public Governance:
Henno Theisens
Robert Duiveman
(associate lector)

Versie 21-06-2021

let's change
YOU. US. THE WORLD.

DE HAAGSE
HOGESCHOOL

OVER HET KENNISCENTRUM

Governance of Urban Transitions

Inhoud

1. Inleiding	03
2. Achtergrond, onderzoeks-thematiek, missie en doelen	05
3. Belang voor Onderzoek, Onderwijs en Praktijk & Samenleving	09
4. Resultaten en impact	13
5. Partners en netwerk GUTs	15
Wie zijn wij	19
Bijlage 1	29
Bijlage 2	31
Bijlage 3	34
Bijlage 4	37
Bijlage 5	40

Het kenniscentrum Governance of Urban Transitions wil bijdragen aan een inclusieve stad. Samen met stedelijke partijen doen we daarvoor onderzoek naar de transitie waar steden voor staan en richten ons op de uitdagingen die die transitie betekenen voor samenleven, sociale mobiliteit en democratische participatie. We ontwikkelen en onderzoeken de nieuwe vormen van (online) samenwerken tussen stedelijke partijen die nodig zijn om met deze uitdagingen om te gaan.

Begin 2020 is ons kenniscentrum GUTs formeel en organisatorisch opgericht. In 2019 bundelden de vier lectoraten – Civic Technology, Grootstedelijke Ontwikkelingen, Jeugdhulp in Transformatie en Public Governance – hun werk in het kenniscentrum GUTs. Wat onze vier lectoraten verbindt is een commitment aan een inclusievere stad en onze overtuiging dat we daaraan samen met meer kwaliteit en impact kunnen bijdragen.

In 2020 hebben wij samen met onze belangrijkste interne en externe partners onze ambities voor de komende vijf jaar ontwikkeld. Dit is terug te vinden in ons [meerjarenplan](#) op de website van het kenniscentrum. Uiteraard staan we open voor uw suggesties, vragen en reacties en kunt u ons benaderen voor meer informatie en/of om mogelijke samenwerking te verkennen.

1. Inleiding

In dit jaarverslag laten we zien wie we zijn en wat we in 2020 gedaan hebben. In deze inleiding besteden we kort aandacht aan de belangrijkste ontwikkelingen in 2020, waar we in de volgende hoofdstukken uitgebreider op in gaan. Eerst zetten we onze missie en onderzoeksagenda uiteen (hoofdstuk 2), waarbij we ook kort in zullen gaan op onze ambities als kenniscentrum en wat dit betekent voor de gebieden waar wij impact op willen hebben (hoofdstuk 3). We maken dit steeds concreet aan de hand van voorbeelden van onze projecten. Vervolgens geven we een overzicht van onze resultaten en impact in 2020 (hoofdstuk 4) en een overzicht van onze partners (hoofdstuk 5). Tot slot laten we zien wie wij zijn en presenteren we per lectoraat een overzicht van alle projecten die in 2020 liepen.

Ontwikkelingen 2020

Het jaar 2020 was het eerste volledige jaar dat het kenniscentrum Governance of Urban Transitions formeel bestond. Dit jaar stond in het teken van het ontwikkelen van onze lange termijn strategie en het ontwikkelen van het kenniscentrum, als organisatie en als team, tot een professionele organisatie. Langs beide lijnen hebben we in 2020 hard gewerkt aan het intensiveren en meer structureel maken van onze samenwerking met interne en externe samenwerkings

partners. Dit heeft o.a. geleid tot de oplevering van ons **meerjarenplan 2021 – 2025**. Dit meerjarenplan is in afstemming met diverse interne en externe betrokkenen, onder wie de meest bij het kenniscentrum betrokken faculteitsdirecteuren en opleidingsmanagers, externe partners en de researchboard, tot stand gekomen. Het geeft richting aan hoe wij ons de komende 5 jaar willen ontwikkelen. We gaan daarbij in op ons onderzoek: inhoudelijke focus en groei, de samenwerking met het onderwijs, de doorwerking van het onderzoek naar de beroepspraktijk en samenleving en de versterking van de kwaliteit. Daarnaast zijn de hiervoor noodzakelijke ontwikkelingen geschetst voor ons kenniscentrum als organisatie, voor de hogeschoolbrede ondersteuning alsmede de beoogde ontwikkeling van onze financiële middelen.

Belangrijk om te noemen is dat de samenstelling van ons team in 2020 veranderd is. Halverwege het jaar is Katja Rusinovic lector Grootstedelijke Ontwikkelingen geworden. De benoeming van Katja Rusinovic is een volgende stap in de ontwikkeling van het lectoraat Grootstedelijke Ontwikkelingen dat sinds 2005 met groot succes werd geleid door Vincent Smit, die in augustus 2020 met pensioen is gegaan. Het lectoraat zal zich in deze nieuwe periode richten op de grote uitdagingen waar hedendaagse steden voor staan en de samenwerking tussen veel verschillende partijen die nodig

Afscheid Vincent Smit

In Augustus 2020 nam Vincent Smit afscheid als Lector Grootstedelijke ontwikkelingen. Vincent heeft zich 14 jaar lang met veel succes ingezet voor het lectoraat, de Haagse Hogeschool maar vooral voor de stad Den Haag. Kenmerkend voor de aanpak van Vincent was zijn liefde voor de stad en dan vooral voor de leefwereld van mensen in de wijken. Of zoals hij het zelf zei in het interview dat hij bij zijn afscheid gaf:

“De stad is één groot laboratorium. Een theater van maatschappelijke voor- en tegenspoed. Probleem en oplossing tegelijk. Als wij praktijkgericht onderzoek doen, lopen we het gebouw uit en staan we midden in ons onderzoeksterrein. Dat verklaart waarom we ons in het lectoraat altijd hebben gefocust op Den Haag.”

Het werk van Vincent is een belangrijke bron van inspiratie voor het kenniscentrum. Het wordt voortgezet in de stadslabs die binnen het lectoraat van Vincent zijn opgezet en door de nieuwe lector Katja Rusinovic die per 1 juni door het CvB is benoemd als nieuwe Lector Grootstedelijke Ontwikkelingen.

Intreerede Jos van Leeuwen – Empowering citizens

4 november hield Jos van Leeuwen zijn digitale intreerede als lector Civic Technology.

Zijn intreerede begon met een gesprek met Elisabeth Minnemann (vz. college van bestuur), Han Biemans (directeur faculteit ITD) en Henno Theisens (directeur Kenniscentrum GUTs). Tijdens zijn lectorale rede ging Jos in op de drie onderzoekslijnen van zijn lectoraat:

- 1) Smart Technology in Public Spaces,
- 2) Sociotechnical Transitions en
- 3) Deliberative Media.

Samen met de leden van de onderzoeksgroep gaf hij inzicht in zijn ambities, werkwijze en de eerste resultaten. Samengevat in vier woorden houdt de groep zich bezig met technologie voor het burgerschap. Technology driven en citizen centered, met als doel het burgerschap van mensen te versterken door (nieuwe) technologie.

Op de intreerede hebben we veel positieve feedback gehad, zowel op de inhoud als op de vorm. Honderden mensen hebben ondertussen zijn intreerede via Youtube bekeken. De intreerede is terug te kijken en terug te lezen via de website van het lectoraat: <https://civictechnology.nl/empowering-citizens/>

is om deze uitdagingen aan te gaan. Robert Duiveman is vanaf 1 november 2020 aangesteld als associate lector Urban Governance bij het Kenniscentrum GUTs. In deze nieuwe rol is hij verantwoordelijk voor praktijkgericht onderzoek naar nieuwe vormen van governance rondom grootstedelijke vraagstukken. Een belangrijk onderwerp daarbinnen is de ontwikkeling van stadslabs.

De interne betrokkenen bij het kenniscentrum – lectoren, senior onderzoekers, docent-onderzoekers, programma-coördinator en managementassistent en adviseurs vanuit de HHS-diensten – vormen steeds meer een team en zijn nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van het meerjarenplan. We zijn hierdoor steeds meer over de grenzen van lectoraten heen gaan werken, we voerden samen een aantal grote onderzoeksprojecten en contractactiviteiten uit en ontwikkelden nieuwe projectaanvragen.

Samenwerking met het onderwijs en de buitenwereld is van essentieel belang voor een kenniscentrum van een hogeschool. We hebben in 2020 geïnvesteerd in het structurele overleg met de voor ons belangrijkste faculteiten en opleidingen. We hebben onder andere twee bijeenkomsten gehad met de betrokken faculteitsdirecteuren en opleidingsmanagers en elke betrokken opleidingsmanager heeft in 2020 een 'dedicated GUTs lector' gekregen. Ook met onze partners in Den Haag, Delft en Zoetermeer hebben we mooie stappen gezet in het intensiveren en bestendigen van onze samenwerking. Onder andere door het gezamenlijk aanstellen van senior onderzoekers.

Goed om hier te noemen is dat de lockdown als gevolg van de Corona crisis invloed heeft gehad op de voortgang van diverse projecten van het kenniscentrum. Verschillende activiteiten in fysieke bijeenkomsten en onderzoek in de wijken konden helaas niet doorgaan. In een aantal gevallen hebben we de werkwijze, doelstellingen en of planning moeten bijstellen. Daar waar wijzigingen hebben plaatsgevonden is de subsidieverstrekker geïnformeerd. Dit is over het algemeen begripvol ontvangen.

2. Achtergrond, onderzoeksthematiek en missie

Achtergrond & missie

Stedelijke ontwikkeling en het besturen van steden vormen een van de grootste uitdagingen van de 21^e eeuw. De wereld is snel aan het verstedelijken. Inmiddels wonen meer mensen in steden dan daarbuiten en het proces van verstedelijking is nog lang niet ten einde. Deze snelle groei en daarmee samenhangende omvang en dichtheid van stedelijke populaties zijn een uitdaging voor de stad. Die uitdagingen worden nog vergroot door zaken als toenemende diversiteit van de stedelijke bevolking, oplopende sociaaleconomische ongelijkheid en een afnemend gezag en soms legitimiteit van politiek en bestuur. De stad zal in de komende jaren op deze *transities*, deze fundamentele en complexe veranderingen in de stedelijke samenleving, een antwoord moeten formuleren.

Een essentieel onderdeel van die vraag is hoe we de stad inclusiever maken. Hoe zorgen we ervoor dat ondanks diversiteit en ongelijkheid stedelingen veilig en gelukkig kunnen samenwonen? Hoe zorgen we ervoor dat de stad iedereen kansen biedt om te groeien? Hoe geven we alle stedelingen de mogelijkheid te participeren in democratische processen? Het kenniscentrum Governance of Urban

Transitions wil aan de beantwoording van die grote vragen rond sociale, economische en politieke inclusiviteit een bijdrage leveren. Voor die bijdrage is kennis van de problematiek nodig. Diepgaande kennis van wat er op dit gebied speelt in stad en wijk.

Om te werken aan een inclusievere stad is ook kennis van governance nodig. Kenmerkend voor de vraagstukken waar de stad voor staat, is dat het stedelijk bestuur deze niet alleen kan oplossen. Samenwerking tussen bestuur, bedrijven, maatschappelijk middenveld en burgers is nodig om de benodigde kennis, daadkracht en draagvlak te organiseren die daarvoor nodig zijn. Dat roept ook belangrijke vragen op. Hoe organiseer je effectieve horizontale samenwerking in de stad? Hoe zorg je ervoor dat alle partijen met een belang aan tafel zitten? Hoe organiseer je besluitvorming? Hoe verhoudt deze samenwerking zich tot de democratisch gekozen gemeenteraad? De stad is onze focus, maar de stad is ingebed in een groter geheel van internationale, nationale en regionale verbanden. Dat vergroot de netwerken en de bovenstaande governance vraagstukken nog verder.

Manifest Opvoeden en opgroeien in Delft

Wat zijn de kernwaarden en -elementen in een visie op de duurzame inrichting van de Delftse infrastructuur rond opvoeden en opgroeien?

De tekorten in het sociaal domein nopen tot het terugdringen van het jeugdhulpgebruik. Belangrijk is dat dit op een onderbouwde en verantwoorde wijze gebeurt. De Gemeente Delft wilde daarvoor een eerste stap zetten door samen met de belangrijkste partners te komen tot een scherpe, gedeelde visie op opvoeden en opgroeien. De insteek is om dit op basis van een vanuit de inhoud gedreven, stedelijk debat te doen.

De leidende vraag voor het visietraject was: *Wat zijn de kernwaarden en -elementen in een visie op de duurzame inrichting van de Delftse infrastructuur rond opvoeden en opgroeien?*

Daarbij behorende deelvragen zijn:

- *Wat hoort bij het gewone opvoeden?*
- *Wat verwachten we van de Delftse pedagogische civil society, en is deze toereikend?*
- *Hoe waarderen we de inzet op preventie?*
- *Wanneer zetten we jeugdhulp in, respectievelijk wanneer vinden we dat de overheid een rol heeft in individuele ondersteuning van opvoeden en opgroeien?*

De eerste fase van het traject was gericht op het in beeld brengen van specifiek Delftse dilemma's en van punten waarop overeenstemming bestaat. Dat deden we door interviews met de geïdentificeerde stakeholders en door het betrekken van relevante Delftse documenten (bijvoorbeeld over de samenwerking tussen gemeente en huisartsen, het lopende onderzoek naar inclusief onderwijs) en data.

In de tweede fase organiseerden we focusgroepen rond vijf Delftse dilemma's, waarin we streefden naar consensus op de dilemma's en waarin we een meer concreet beeld kregen over hoe partijen daar acties op zullen gaan nemen. In deze fase betrokken we ook de gemeenteraad.

Tot slot hebben we in fase 3 een manifest opgesteld. Dit manifest is een leidraad met elf uitgangspunten die gezamenlijk de basis vormen voor een duurzame werkwijze rond opvoeden en opgroeien in Delft. De gemeente Delft en haar maatschappelijke partners stellen zich in het manifest op als partners van ouders en jeugdigen.

Het visietraject resulteerde in een door vele partijen ondertekend manifest met daarin een nieuwe, richtinggevende visie op ondersteuning bij opvoeden en opgroeien. De gemeente Delft en haar maatschappelijke partners verbinden zich in dit manifest aan de elf uitgangspunten. Bovendien zeggen zij toe om in de praktijk ruimte te bieden om te kunnen werken volgens deze uitgangspunten. Immers, het zijn uiteindelijk de professionals op de werkvloer die ermee aan de slag moeten gaan. Zoals het in het manifest staat: "Wij gaan doen wat hiervoor nodig is, altijd vanuit de belangen van jeugdigen. Wij doen dat met lef en creëren en pakken de ruimte daarvoor. Wij houden elkaar scherp."

Het visietraject werd op inhoud en proces begeleid door GUTs: het lectoraat Jeugdhulp in Transformatie deed de uitvoering, ondersteund door het lectoraat Public Governance. Uiteraard was de gemeente Delft nauw bij het traject betrokken.

Onderzoeksthema's

De vier lectoraten – Jeugdhulp in Transformatie, Civic Technology Grootstedelijke Ontwikkelingen, en Public Governance – hebben zich met de vorming van het kenniscentrum verbonden aan een gemeenschappelijke onderzoeksagenda die gaandeweg meer inhoud zal krijgen. Deze onderzoeksagenda is inhoudelijk opgebouwd langs twee lijnen. We onderzoeken Urban Transitions, de uitdagingen die grote stedelijke veranderingen betekenen voor de inclusieve stad en Governance, de nieuwe vormen van samenwerken die ervoor nodig zijn die vraagstukken te adresseren. Binnen deze twee lijnen onderscheiden we vier thema's:

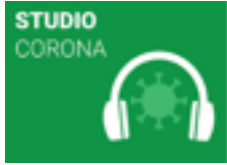
1. Urban Transitions: vraagstukken voor een inclusieve stad
 - samenleving & diversiteit
 - kansgelijkheid & mobiliteit
 - participatie & democratie

2. Governance
 - nieuwe vormen van samenwerken.

Deze twee lijnen zijn sterk verbonden. Het bestuderen van governance zonder kennis van de vraagstukken waar die governance op gericht is, is leeg en niet effectief. Het bestuderen van stedelijke vraagstukken zonder governance is academisch interessant, maar draagt niet direct bij aan een effectieve aanpak van de vraagstukken.

In ons [meerjarenplan](#) staat een meer uitgebreide toelichting op deze onderzoekslijnen, onze methodologie en onze groeiambities.

Studio Corona

Studio Corona is een podcastserie over de maatschappelijke impact van corona en is onderdeel van het ZonMw-project 'De maatschappelijke impact van COVID-19'. Een onderzoeksproject waarin de impact van corona de komende 1,5 jaar wordt onderzocht. In de eerste drie afleveringen wordt ingegaan op de impact van corona op jongeren (aflevering 1), zzp-ers (aflevering 2) en zorgmijding en zorggebruik (aflevering 3). De afleveringen zijn te beluisteren via de **Apple Podcasts**, **Spotify** of via de projectwebsite: www.impactcorona.nl

Missie

Wij dragen bij aan een inclusieve stad. We doen daarvoor onderzoek naar de transities waar steden voor staan en richten ons op de uitdagingen die die transities betekenen voor samenleven, sociale mobiliteit en democratische participatie. We ontwikkelen en onderzoeken de nieuwe vormen van (online) samenwerken tussen stedelijke partijen die nodig zijn om met deze uitdagingen om te gaan.

Karakteristiek voor onze aanpak zijn de volgende uitgangspunten.

1. We maken een (normatieve) keuze voor inclusiviteit: wij willen in al onze activiteiten bijdragen aan steden waar alle inwoners kunnen samenleven, zich kunnen ontwikkelen en democratisch kunnen participeren.
2. Ons onderzoek is interdisciplinair en gericht op de grote stedelijke transities en de uitdagingen voor inclusiviteit: samenleven in steeds diversere steden; sociale mobiliteit in steeds ongelijkere steden en democratische participatie in steden waar een groeiend deel van de bevolking de politiek en het bestuur steeds minder vertrouwd. We ontwikkelen en onderzoeken daarnaast de nieuwe vormen van samenwerken tussen stedelijke partijen die nodig zijn om met deze vraagstukken om te gaan.
3. Wij werken in onze agendavorming en het opzetten en uitvoeren van onze onderzoeksprojecten niet alleen samen met andere kennisinstellingen maar ook juist en intensief met partners uit de stad en uit het onderwijs. Daarbij is onze expertise het ontwikkelen en toegankelijk maken van kennis. Daarbij blijven wij ook in samenwerkingsrelaties altijd onafhankelijk en verantwoordelijk voor de wetenschappelijke integriteit van ons werk.
4. Wij oriënteren ons op de Haagse regio (specifiek: Den Haag, Zoetermeer en Delft). Zonder kennis van de specifieke regionale context en zonder het opbouwen van regionale netwerken is onze vorm van onderzoek onmogelijk. Uiteraard vormt deze regionale focus, de basis voor bijdragen aan wetenschap, onderwijs en samenleving die nationaal en internationaal relevant zijn.

De maatschappelijke impact van COVID-19

De maatschappelijke impact van COVID-19 op Nederlandse steden en het land als geheel is enorm. Grootschalig surveyonderzoek verricht in Rotterdam, Den Haag, Amsterdam en landelijk, laat zien dat er verschillende kwetsbare groepen zijn die hard geraakt worden door de crisis. Er zijn 'traditioneel' kwetsbare groepen, zoals lager opgeleiden, ouderen en mensen met een zwakke gezondheid. Daarnaast zijn er ook 'nieuwe' kwetsbare groepen, zoals zzp'ers en mensen met een tijdelijke baan, onder wie veel jongeren.

Het onderzoek bestaat uit verschillende metingen. De eerste meting vond plaats in april 2020, tijdens de eerste piek van de uitbraak. De tweede vond plaats toen veel van de maatregelen versoepeld waren, in juli 2020. De derde meting vond plaats in oktober/november 2020. De vierde en voorlopig laatste meting is in maart 2021. De metingen bieden zo een unieke mogelijkheid om de maatschappelijke dynamiek te monitoren. Het onderzoek richt zich op de gevolgen voor: werk en inkomen, zorgmijding en zorggebruik, emotioneel welbevinden, solidariteit en informele hulp, sociale relaties in buurten, en vertrouwen. Naast het surveyonderzoek worden verdiepende focusgroepen georganiseerd met vertegenwoordigers van kwetsbare groepen, professionals en beleidsmakers.

Het onderzoek wordt gefinancierd vanuit ZonMw en uitgevoerd samen met de Erasmus Universiteit Rotterdam, de Vrije Universiteit/Kieskompas, LUMC en het RISBO. Partners zijn de gemeente Rotterdam, de gemeente Den Haag en de VNG.

Gemeenteraad en college omarmen stadslab aanpak voor alle aandachtsgebieden

Recent onderzoek vanuit Stadslab Duindorp, uitgevoerd door onderzoekers van de Haagse Hogeschool werkzaam bij het Kenniscentrum Global and Inclusive education en het Kenniscentrum Governance of Urban Transitions, was mede aanleiding voor het Haagse stadsbestuur om een nieuwe actieplan voor deze wijk op te stellen.

De Haagse Hogeschool heeft tussen 2017 en 2020 actief met het bewoners, beleidsambtenaren en wijkgerichte professionals Publieke Dialogen georganiseerd om tot een goed begrip te komen van wat er precies speelt in deze wijk, welke kwesties iedereen aangaan en hoe je daar omheen aan gezamenlijke oplossingen kan werken.

Op 12 oktober 2020 werd het onderzoek en de aanpak op positieve wijze besproken door de gemeenteraad.

Oppositiepartij NIDA diende daarbij een motie in om in Schilderswijk, Transvaal, Stationsbuurt, Schipperskwartier, Laak en Escamp (Zuid-West) op vergelijkbare wijze onderzoek te gaan doen. De motie is met steun van het college bij monde van wethouder Martijn Balster aangenomen. Dat de aanpak in 'Stadslab Duindorp' tot inspiratie heeft geleid om op vergelijkbare wijze onderzoek te doen in andere wijken, is een compliment voor alle betrokkenen bij stadslab Duindorp! Met veel enthousiasme en ook wel met een beetje ongeduld wachten betrokkenen overigens op de gezamenlijke uitvoering van het aangekondigde 'actieplan Duindorp'.

Samen met de gemeente maakten we over stadslab Duindorp een **video**.

3. Belang voor Onderzoek, Onderwijs en Praktijk & Samenleving

Onderzoek

We doen praktijkgericht onderzoek: onderzoek dat relevant is voor de praktijk; gericht is op doorwerking en waarin we vaak samenwerken met stakeholders uit die praktijk. Wij ontwikkelen en publiceren onderzoek om direct bij te dragen aan onderwijs, praktijk en samenleving, maar tegelijkertijd willen we objectieve en generaliseerbare kennis ontwikkelen die ver buiten de directe toepassing relevant is. Onze onderzoeksmethodologie is hierop afgestemd. Wij participeren bijvoorbeeld in grote projecten gericht op voor de praktijk relevante thema's waar traditionele onderzoeksmethoden en intensief samenwerken met stakeholders leidt tot relevante inzichten voor de praktijk maar ook tot bijdragen aan de academische kennisvorming.

Wij doen contractonderzoek omdat we direct impact willen hebben en willen samenwerken met de opdrachtgevers binnen ons werkgebied. Wij faciliteren strategievorming voor onze stakeholders, door relevante inzichten aan te dragen en door als onafhankelijke partij het proces van strategievorming te organiseren.

Daarnaast ontwikkelen we als centrum een aantal meer vernieuwende vormen van onderzoek: we maken gebruik van research through design en ontwikkelen onderzoek in stadslabs en leernetwerken. Zie ons meerjarenplan voor meer informatie over deze vormen van onderzoek en op welke wijze we bijdragen aan

Jeugdhulp in de wijken

Welke factoren kunnen verschillen in jeugdhulpgebruik tussen wijken en gemeenten verklaren, anders dan populatiekenmerken?

Het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) heeft in de eerste fase van het onderzoek een model gemaakt dat jeugdhulpgebruik verklaart op basis van populatiekenmerken. Samen met het kennisnetwerk is dit model toegepast op wijkniveau, waardoor het jeugdhulpgebruik per wijk afgezet wordt tegen het jeugdhulpgebruik dat verwacht zou worden op basis van populatiekenmerken. Populatiekenmerken in het model zijn onder andere het inkomen, het aantal eenoudergezinnen en het aantal ouders met een psychische aandoening. Voor de verschillen tussen het daadwerkelijke en voorspelde jeugdhulpgebruik worden in dit onderzoek nadere verklaringen gezocht. Welke factoren kunnen het verschil tussen het verwachte en daadwerkelijke jeugdhulpgebruik tussen wijken en gemeenten verklaren?

In de tweede fase van het onderzoek was het lectoraat Jeugdhulp in transformatie aan zet. We hebben op twee manieren gezocht naar deze factoren. In de eerste plaats is met regionaal beschikbare data gezocht naar factoren die het verschil tussen het verwachte en daadwerkelijke jeugdhulpgebruik op wijkniveau verklaren. In de tweede plaats zijn in Delft, Den Haag en Zoetermeer focusgroepen gehouden waarin de gebruikscijfers in twee of drie wijken centraal stonden. Betrokkenen waren professionals binnen de jeugdhulp en uit het voorliggend veld. Zij discussieerden over het verschil in hun wijk: wordt dit verschil herkend en welke lokale factoren kunnen dit verklaren.

Het onderzoek leert dat sociale cohesie, (ervaren) veiligheid, het voorzieningenniveau en de samenwerking tussen voorzieningen van invloed zijn op het gebruik van jeugdhulp. Deze factoren spelen een rol naast demografische en sociaaleconomische kenmerken van wijken en gemeenten.

Het onderzoek is uitgevoerd in samenwerking met het Sociaal en Cultureel Planbureau en de gemeenten in het Kennisnetwerk Jeugd Haaglanden. Het rapport van het SCP en de interactieve kaart waarop het verwachte en daadwerkelijke jeugdhulpgebruik en het verschil daartussen ingezien kan worden, staat op deze site en is ook te vinden onder Publicaties op deze site.

Het rapport van het SCP en de interactieve kaart waarop het verwachte en daadwerkelijke jeugdhulpgebruik en het verschil daartussen ingezien kan worden, staat op [deze site](#) en is ook te vinden onder [Publicaties](#) op deze site.

Onderwijs

Als kenniscentrum van De Haagse Hogeschool is samenwerken met relevante opleidingen een van onze belangrijkste doelen. We werkten in 2020, in lijn met onze onderwijs- en onderzoeksvisie, dan ook nadrukkelijk samen met het onderwijs. Veel studenten van de Haagse zullen een rol gaan spelen binnen de stad, als ambtenaar, als ondernemer, als vertegenwoordiger van het maatschappelijk middenveld of als burger. Het is daarom nodig dat ons onderwijs toekomstbestendig is en aansluit bij de economische en maatschappelijke vraagstukken in de regio.

Wij willen bijdragen aan onderwijs dat onze studenten voorbereidt op het effectief omgaan met de transities waar de stad voor staat en aan de opleiding van toekomstige professionals die straks in de stad het verschil kunnen maken. Middels onze veelal actiegerichte methoden van onderzoek, zorgen we dat onze studenten de gelegenheid krijgen om in de praktijk van de stad te leren. Andersom zien we ook hoe inspirerend studenten zijn voor het onderzoek en hoeveel de praktijk van hun inzichten en vragen kan leren. In ons meerjarenplan is meer uitgebreid aangegeven op welke wijze we bijdragen aan het onderwijs.

Minor Zorgcoördinatie voor gezinnen met complexe problemen

Met de Jeugdwet zouden professionals moeten inzetten op de eigen kracht en zelfregie van jeugdigen en gezinnen en werken vanuit het perspectief van cliënten. Daarnaast dienen zij integraal te werken, met collega's uit verschillende sectoren. Zeker bij meervoudige, complexe problemen in gezinnen is dat een forse uitdaging. Daarom vroeg de gemeente Den Haag in 2019 het lectoraat Jeugdhulp in transformatie samen met de opleidingen van de Faculteit SWE om een minor te ontwikkelen voor studenten van de opleidingen sociaal werk, pedagogiek en PABO, en daarbij het werkveld te betrekken.

Het doel van de minor is om studenten voor te bereiden om samen met jeugdigen en gezinnen met meervoudige, complexe problemen en anderen in hun omgeving een analyse van de gezinssituatie te maken en te beslissen over de zorg en hulp die nodig is om een veilige opgroei- en opvoedsituatie te creëren. Interprofessionele samenwerking en zorgcoördinatie zijn daarbij belangrijke thema's. Relevante richtlijnen en methodieken voor jeugdhulp vormen het uitgangspunt voor de inhoud van het programma.

De minor is in het schooljaar 2020-21 voor het eerst aangeboden aan zo'n 75 studenten van de drie opleidingen. Begin 2021 is de minor positief geëvalueerd. Op basis van de evaluatie wordt de minor doorontwikkeld.

Estafette

Via onze stadslabs geven we studenten de mogelijkheden om onderzoek- en praktijkervaring op te doen in de stedelijke context. Stadslabs zijn erop gericht om kennisontwikkeling mogelijk te maken die gelijktijdig impact heeft op onderwijs, onderzoek, beleidspraktijk en vanzelfsprekend op de stad. In de praktijk zagen we echter vaak dat bewoners van studenten steeds weer vanuit gelijke vakken telkens weer dezelfde vragen krijgen voorgelegd. Zo ontstaat er geen body-of-knowledge die groeit (door stapeling van inzichten) of verplaatsbaar is (tussen domeinen en over tijd). Tegen die achtergrond is vanuit onze Stadslabs de afgelopen jaren 'estafette-onderzoek' ontwikkeld.

Het idee is eenvoudig: opeenvolgende groepen studenten (soms meerdere tegelijk) werken vanuit verschillende perspectieven met dezelfde mensen aan dezelfde lokale kwestie. Zij organiseren, verzamelen en documenteren hun werk zodanig dat het als een estafettestokje overdraagbaar is naar de volgende groep studenten.

City deal Kennis Maken Den Haag

De Haagse Hogeschool **HAAGSE**

Universiteit Leiden –
Campus Den Haag

Hogeschool Inholland

Gemeente Den Haag

Binnen de City Deal Kennis Maken Den Haag werkt de Haagse samen met de gemeente, Hogeschool Inholland en de Universiteit Leiden sinds 2019 samen aan nieuwe, concrete oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken in de stad door inzet van studenten, docenten en onderzoekers. Veelal in stadslabs mét bewoners, ondernemers, woningcorporaties en zorg- en welzijnsinstellingen in de diverse stadsdelen. De samenwerking zorgt voor kennisdeling, talentontwikkeling, ontmoeting, versterking van bewonersinspraak én verbetering van het onderwijs. Het project richt zich op de verbinding tussen de verschillende stakeholders, met als doel het oplossen van maatschappelijke problemen en het bieden van een rijke leeromgeving voor studenten.

Kenniscentrum GUTs is penvoerder van het project. In de eerste fase van het project is gewerkt aan het bij elkaar brengen van de vele bestaande initiatieven, het uitwisselen van kennis en ervaring, en aan het creëren van meer gezamenlijkheid. Binnen het project wordt er gewerkt aan een systematische verbetering van de verschillende aanpakken en een betere aansluiting met de curricula van de opleidingen zodat een duurzame inzet van studenten, docenten en onderzoekers gewaarborgd is.

In 2020 is de website www.kennismakendenhaag.nl ontwikkeld, waar de eerste resultaten te zien zijn. Deze website is in januari 2021 officieel gelanceerd. Voor de lancering van kennismakendenhaag.nl maakten studenten van de Haagse Hogeschool en de Universiteit Leiden een **filmpje** met o.a. Wethouder Bredemeijer (Onderwijs), Evelien van den Brink (Kenniswerkplaats In Productie) en Nynke Burgers (Haags Sportkwartier).

- In 2020 vonden verschillende Den Haag Draait Door sessies plaats. DHDD is een talkshow over leren in de stad, georganiseerd door de partners binnen de City Deal Kennismaken Den Haag (CDKM). DHDD is een van de manieren waarop ervaringen en lessen die geleerd worden in de City Deal op een gestructureerde manier met elkaar gedeeld worden.
 - 29 mei 2020: **De stad als rijke leeromgeving**
 - 29 oktober 2020: **Onderzoek in de stad - de praktijk**
 - 14 november 2020: **Energie in Zuid-West**

Maatschappij/ beroepspraktijk

Onze aanpak is daarnaast gericht op externe samenwerking. De vragen waar we nu voor staan zijn niet door een partij te begrijpen, laat staan op te lossen. Het is nodig dat we steeds met stedelijke partijen samen zoeken naar een beter begrip van problemen en oplossingen en dat we waar mogelijk ook samen werken aan concrete verbeteringen. GUTs heeft de stad en met name de Haagse regio als

onderzoeksgebied, maar we halen niet alleen kennis op, we geven ook kennis terug aan de stad. We dragen bij aan de effectiviteit waarmee stedelijke actoren (overheden, organisaties van het maatschappelijk middenveld, (maatschappelijke) ondernemingen en burgers, bijdragen aan een inclusieve stad. In ons **meerjarenplan** is meer uitgebreid aangegeven hoe wij dit doen.

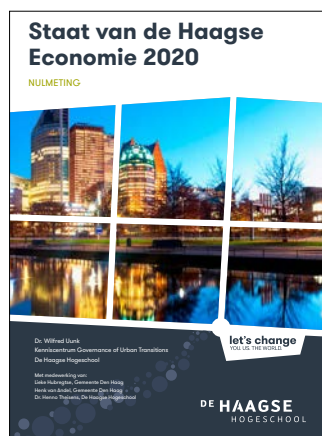
Masterclass Verantwoorde rebellie & verantwoord toezicht

Op maandag 7 december 2020 heeft de masterclass *Verantwoorde rebellie & verantwoord toezicht: governance bij collectieve woonvormen voor ouderen* plaatsgevonden. Aan deze masterclass namen ruim 90 toezichthouders vanuit zowel zorgorganisaties als woningcorporaties deel. Deze masterclass is georganiseerd door de HHS (kenniscentrum GUTs in samenwerking met kenniscentrum Health Innovations), samen met de Erasmus Universiteit Rotterdam en de Nederlandse Vereniging voor Toezichthouders in Zorg en Welzijn (NVTZ) en de Vereniging van Toezichthouders in Woningcorporaties (VTW).

De masterclass is onderdeel van het SIA-RAAK Mkb- project *Naar verantwoorde Rebellie* (www.verantwoorderebellie.nl) dat gefinancierd is door Regieorgaan SIA. Tijdens de masterclass zijn de bevindingen van het onderzoek gepresenteerd en gevalideerd. Tijdens een break-out sessie werden praktijkcases besproken. De break-out-sessies werden geleid door verschillende medewerkers van de HHS, de EUR en een aantal consortiumpartners.

Staat van de Haagse Economie 2020

De Gemeente Den Haag heeft in 2020 voor zichzelf een ambitieuze economische doelstelling geformuleerd voor 2030. Ze wil in 2030 een economie zijn met brede economische bloei, dat wil zeggen een economie die floreert en waarvan iedereen profiteert. Daarbij richt ze zich op vier pijlers: een attractieve stad om te wonen, te werken en te bezoeken, een economie met een veerkrachtige structuur, een excellent ondernemingsklimaat en voldoende ruimte voor bedrijvigheid.

De monitor Staat van de Haagse Economie 2020 is een nulmeting van het te voeren beleid. Volgende monitors laten zien of het op deze gebieden de goede kant op gaat en of Den Haag op weg is om de ambities voor 2030 te realiseren. In de monitor wordt gekeken hoe de economie en de vier pijlers er in 2019 voorstaan, hoe de ontwikkeling was sinds de banken- en eurocrisis en hoe Den Haag afsteekt tegen de andere drie grote gemeentes. De monitor is uitgevoerd door ons Kenniscentrum Governance of Urban Transitions (GUTs) in samenwerking met de Gemeente Den Haag.

Het volledige rapport is hier te lezen: '[Staat van de Haagse Economie 2020. Nulmeting](#)'.

4. Resultaten en impact

Als kenniscentrum, en de lectoraten daarbinnen, dragen we bij aan een inclusieve stad door onze impact op drie fundamentele doelstellingen:

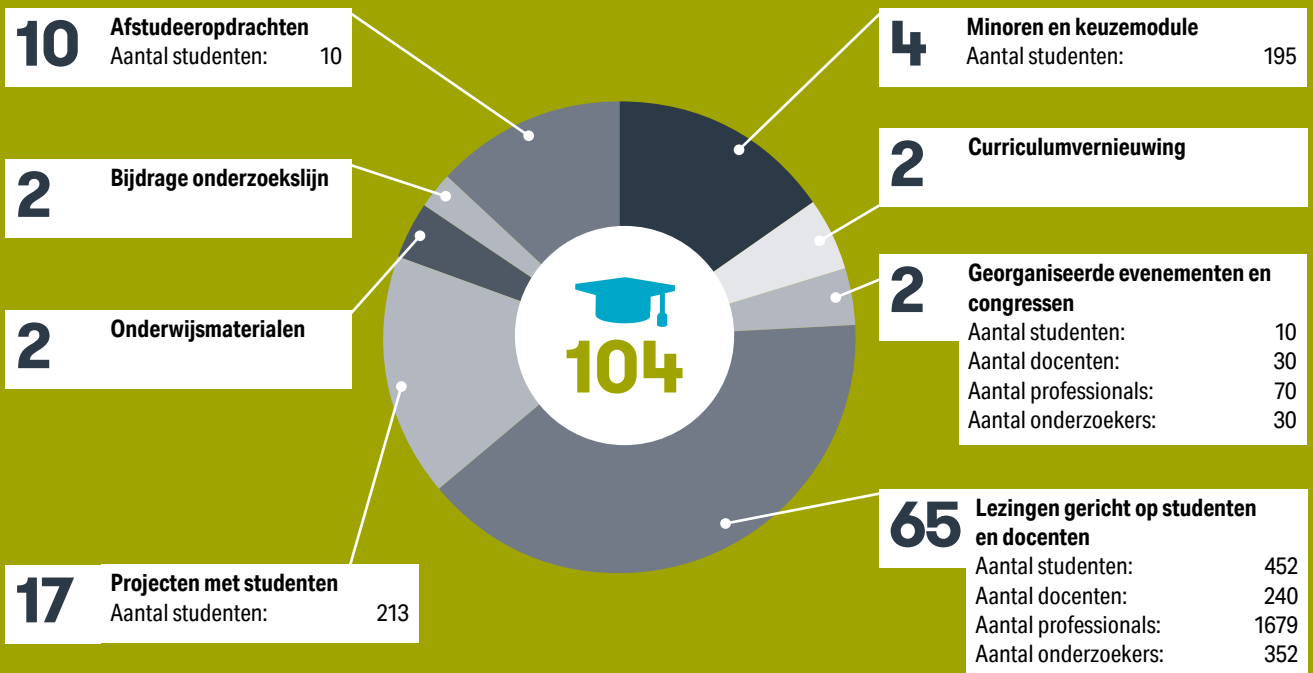
1. Bijdragen aan onderwijs en professionalisering;
2. Bijdragen aan het onderzoeksdomein;
3. Bijdragen aan de beroepspraktijk en maatschappij.

Aanvullend op deze doelstelling hadden we, in lijn met de onderzoeksstrategie van De Haagse Hogeschool, de ambitie om in 2020 30 % extern in te verdienen.

De bijdrage van ons kenniscentrum op deze vier doelstellingen houden we bij om inzichtelijk te maken hoe we ons hierop ontwikkelen. Naast een aantal output indicatoren werken wij ook met kwalitatieve indicatoren die meer op het proces gericht zijn. In de hiernavolgende visualisaties geven we, aan de hand van de indicatoren die De Haags Hogeschool hiervoor gedefinieerd heeft, weer wat de resultaten zijn in 2020 op deze doelstellingen.

Aanvullend hierop is in de bijlage per lectoraat een overzicht van de in 2020 gerealiseerde/lopende projecten opgenomen. Ook hebben we een overzicht opgenomen van de publicaties, rapporten, wetenschappelijke congresbijdragen en tools & prototypen.

ACTIVITEITEN ONDERWIJS EN PROFESSIONALISERING

TOTAAL

Aantal studenten

880

Aantal professionals

1749

Aantal docenten

270

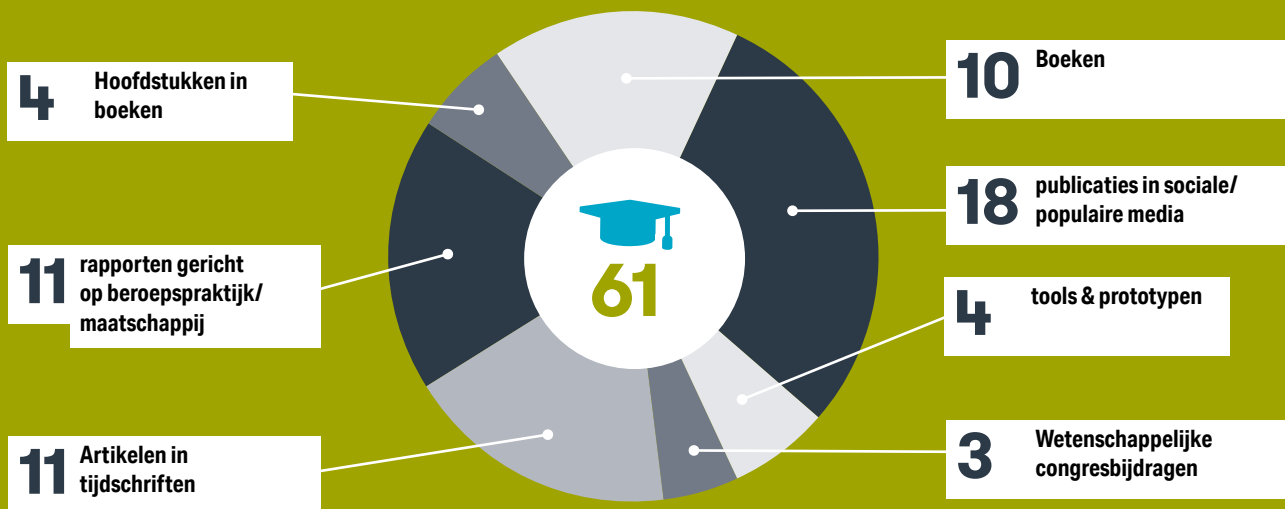

Aantal onderzoekers

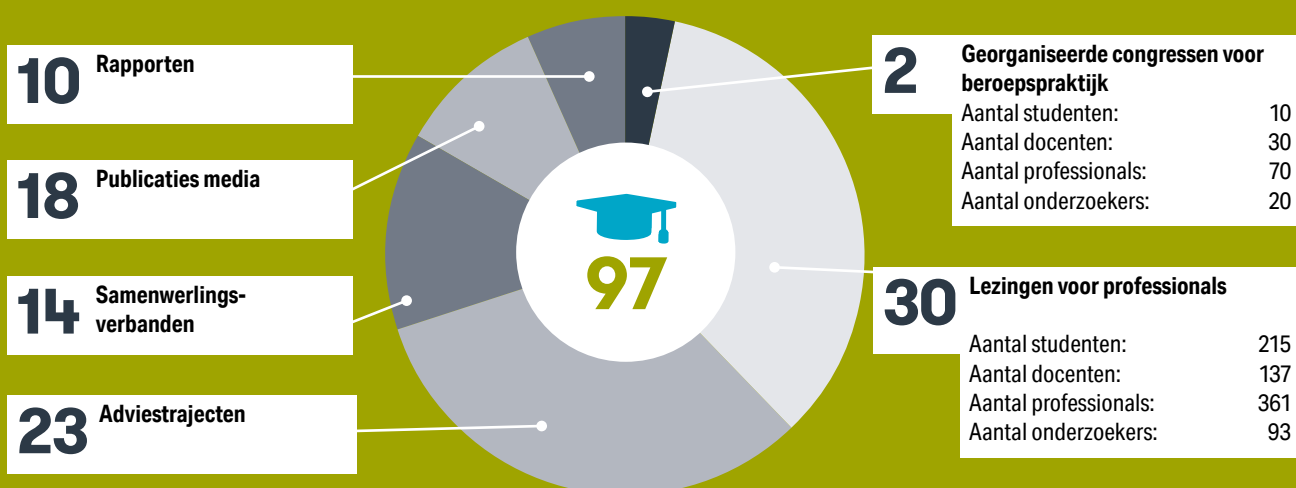
382

WAT DOEN WIJ

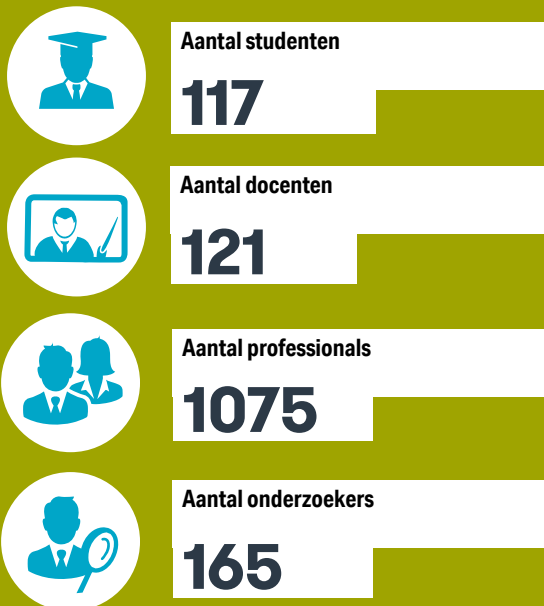
ONDERZOEKS OUTPUT

ACTIVITEITEN VOOR BEROEPSPRAKTIJK EN MAATSCHAPPIJ

TOTAAL

Financiën

In lijn met de ambities uit Onderzoek Versterkt, was het streven in 2020 op het niveau van het kenniscentrum 30 % externe financiering te realiseren. Daarbij waren onze belangrijkste speerpunten het schrijven van goede aanvragen voor tweede geldstroom onderzoek en het ontwikkelen van effectieve manieren om derde geldstroom te genereren binnen de context van de hogeschool.

In 2020 hebben we **38%** van onze inkomsten extern verdiend, het dubbele van het voorgaande jaar. Deze prestatie is het resultaat van geslaagde tweede geldstroomaanvragen voor praktijkgericht onderzoek en ook steeds meer en vooral grotere projecten die we samen met gemeenten opzetten. Daarbij werken we steeds vaker over de grenzen van lectoraten samen. De volgende stap is om veel meer studenten te laten meewerken in deze projecten. Dit heeft onze blijvende aandacht en zal in 2021 prioriteit zijn.

5. Partners en netwerk GUTs

De doorwerking van ons werk zit niet alleen in de impact van onze output, maar ook in de manier waarop wij ons onderzoek organiseren. Doordat wij in ons onderzoek intensief samenwerken met stedelijke partners en onderwijspartners, vindt in het proces van onderzoek ontwikkelen en uitvoeren veel kennisuitwisseling plaats. Deze doorwerking is niet makkelijk in beeld te brengen. Het gaat ons hierbij o.a. om het toenemende commitment en de investeringsbereidheid van bestaande (interne en externe) partners, om een toenemende groei van vragen uit het onderwijs en een groeiende vraag naar ons onderzoek en activiteiten. In 2020 hebben we hier o.a. aan gewerkt door in te zetten op het institutionaliseren van een aantal stadslabs en leernetwerken als onderzoeksprocessen waarin kennis gezamenlijk ontwikkeld en gedeeld wordt.

In 2020 zijn we meer structureel gaan samenwerken met relevante opleidingen. Onze focus lag daarbij op de drie faculteiten waar onze lectoren gepositioneerd zijn (Bestuur Recht en Veiligheid, Sociaal Werk en Educatie & IT & Design). Daarnaast werken we ook steeds meer aan de samenwerking met andere opleidingen die inhoudelijk voor het kenniscentrum interessant zijn en voor welke het kenniscentrum inhoudelijk interessant is (zie tabel).

De concrete samenwerking met faculteiten en opleidingen lag voor een groot deel bij de individuele lectoraten. Op het niveau van het kenniscentrum hebben wij twee keer per jaar overleg met de voor ons relevante opleidingen en faculteiten. Daarnaast vonden er diverse overleggen plaats in het kader van het meerjarenplan. Ook werd in 2020 de relatie met opleidingen verstevigd en geconcretiseerd doordat voor iedere opleiding een 'dedicated lector' vanuit GUTs is aangewezen die overleg voert met de opleidingsmanager. Het effect hiervan is merkbaar. Steeds makkelijker weten we elkaar te vinden en steeds minder is de verbinding gebaseerd op individuele contacten.

Externe partners

Inhoudelijk strategisch zijn belangrijke ontwikkelingen in 2020 het intensiveren en bestendigen van de samenwerking met Den Haag, Zoetermeer en Delft. Dit blijkt onder andere uit de toenemende investeringsbereidheid van onze partners. Waarbij ook steeds meer werd samengewerkt over de grenzen van lectoraten. Voorbeelden hiervan zijn terug te vinden in de verschillende kaders in dit jaarverslag. Een aantal voorbeelden:

- In Den Haag hebben we geïnvesteerd in samenwerking rond het in kaart brengen van de sociaaleconomische impact van COVID, dat heeft nu geresulteerd in een ZonMW gefinancierd project waar we de komende jaren samen in werken. Daarnaast hebben we een overeenkomst met de afdeling economische zaken om de komende twee jaar gezamenlijk een monitor over de staat van de Haagse economie op te zetten. Hiervoor hebben we gezamenlijk een senior onderzoeker aangesteld.
- In Zoetermeer zijn we betrokken bij de visievorming Zoetermeer 2040. Daarbij hebben we als kenniscentrum input en reflectie gegeven op bestuurlijk niveau en zetten we in op betrokkenheid bij het verder ontwikkelen en implementeren van deze visie.
- In Delft hebben we in opdracht van de gemeente het proces georganiseerd en inhoudelijk begeleid waarin alle stakeholders in de jeugdzorg een gezamenlijk manifest voor een duurzame toekomst van de jeugdzorg hebben opgesteld.

Overzicht partners waar GUTs mee samenwerkt

Het kenniscentrum GUTs is geworteld in de Haagse regio. Ons netwerk helpt ons bij het identificeren van relevante, praktijkgerichte onderzoeksvragen. Tevens biedt ons netwerk de potentiële partners voor het doen van geza-

Overzicht opleidingen waarmee het kenniscentrum samenwerkt

Faculteit	Opleiding
Bestuur, Recht en Veiligheid	Bestuurskunde en Overheidsorganisaties International Public Management HBO-Recht Integrale Veiligheidskunde
Sociaal Werk en Educatie	Social Work PABO Pedagogiek
IT & Design	Communication & Multimedia Design HBO-ICT
Technologie, Innovatie & Samenleving	Bouwkunde
Faculteit Management & Organisatie	Facility Management

menlijk onderzoek naar die onderzoeksvragen en kunnen we met ze samenwerken bij het toetsen van onze oplossingen.

- Overheden: met een eerste focus op Den Haag, Zoetermeer, Delft. En daarna ook op Leidschendam - Voorburg, de Metropoolregio Rotterdam Den Haag, de rijksoverheid (BZK, OCW) en de provincie;
- Bedrijven;
- Organisaties op wijkniveau; bewonersorganisatie en zzp-ers;
- Vertegenwoordigende organisaties uit maatschappelijk middenveld;
- Marktpartijen in de zorg, onderwijs, wonen, welzijn, cultuur, ondernemingen;
- Kennisinstellingen regionaal, nationaal, internationaal;

Op projectniveau werken we binnen het kenniscentrum samen met een veelheid aan partners. Naast contact met individuele netwerkpartners participeren we structureel in een aantal bredere netwerken /coalities:

- Kennisnetwerk Jeugd Haaglanden, waar het lectoraat Jeugdhulp in Transformatie onderdeel van is en mede door gefinancierd wordt;
- Platform Stad en Wijk, dat SIA financiert en waar wij penvoerder van zijn. Binnen dit platform werken we samen met andere hogescholen die actief zijn op het gebied van stad;
- Twee City Deals Kennis Maken, waarin we structureel samenwerken met partners in Delft en Den Haag;
- Het landelijke lectorenplatform praktijkgericht ICT-onderzoek en de Nederlandse AI Coalitie.

Democratisering van de wijkgerichte energietransitie KIEM project: Leren van de toekomst

Sinds najaar 2020 wordt er vanuit het stadslab Mariahoeve actie-onderzoek gedaan naar democratisering van de wijkgerichte energietransitie. Net als in onze andere stadslabs werken we hierbij in nauwe samenwerking met bewoners, woningbouwcorporaties en de gemeente Den Haag aan kennisontwikkeling, beleidsontwikkeling en nieuwe vormen van burgerparticipatie.

Per januari 2021 heeft NWO-SIA een KIEM subsidie toegekend om onze stadslab aanpak van de energietransitie te versterken en verrijken. Dat gaan we doen op basis van future narrative tools. Dit is een nieuwe methode voor het verzamelen en synchroniseren toekomstbeelden van lokale belanghebbenden. Het stelt in staat de wijkgerichte energietransitie als democratische en niet alleen als technocratische kwestie op te pakken. Door in twee verschillende wijken (Mariahoeve Den Haag en Spijkerkwartier Arnhem) dezelfde methode toe te passen kunnen we ervaring opdoen met het overdraagbaar maken van lokale inzichten en ervaringen. Dit is een belangrijk want omstreden aandachtspunt binnen de nationale energietransitie.

Het project loopt 12 maanden en moet naast een concept future narrative toolkit leiden tot een omvangrijkere projectaanvraag. Het gevormde consortium omvat naast onze collega's van CoE Mission Zero ook de Hogeschool Arnhem-Nijmegen, Radboud Universiteit Nijmegen, Gemeente Arnhem, Gemeente Den Haag, Arcadis-Overmorgen, CE Delft en het SIA-platform Stad & Wijk. Het projectleiderschap ligt bij het lectoraat Public Governance. Vanwege de wijdverbreide interesse in ons project wordt er klankbordgroep opgericht met vertegenwoordigers van onder meer RVO Nederland en het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Den Haag

Hogeschool

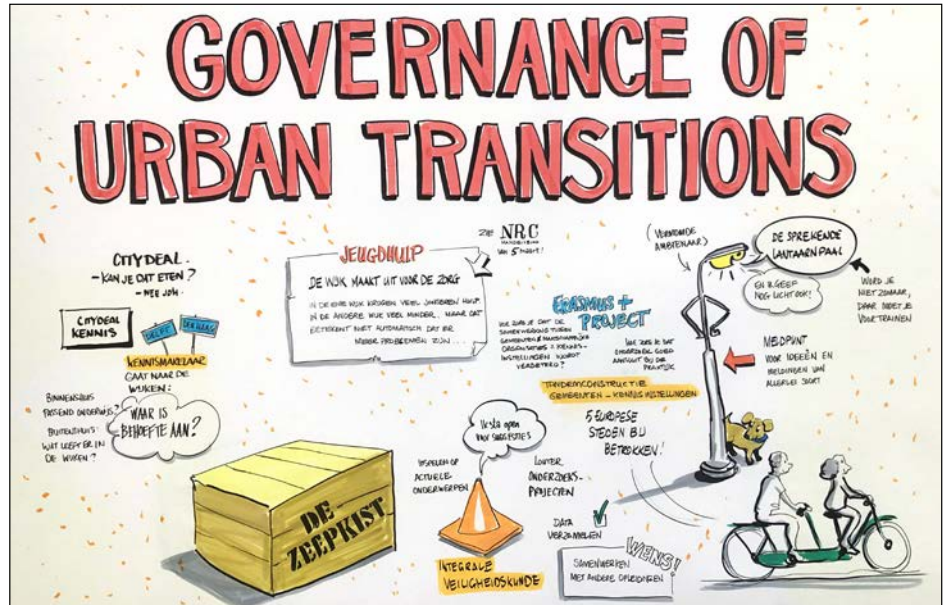
van Arnhem en Nijmegen

Radboud Universiteit

Netwerkevent 2020

In maart vond het jaarlijkse netwerkevent van De Haagse Hogeschool plaats. Het was een mooie avond waarin we in de GUTs Workplace met veel bestaande en nieuwe partners gesproken hebben over onze onderzoeksagenda en ambities als kenniscentrum. Vincent Smit, leverde daarnaast een bijdrage aan het plenaire openingsprogramma en ging onder andere in gesprek over wat het kenniscentrum GUTs voor de stad kan betekenen. Een uitgebreid verslag van de hele avond is hier terug te lezen: [Netwerkevent druk bezocht en levendig](#)

Publieke Dialogen #goedgesprek

In dit met een RAAK Publiek subsidie gefinancierde project onderzoeken we hoe wijkprofessionals de publieke dialoog in hun wijk kunnen verbeteren. Begin 2020 zijn de dialogen met burgers in eerste instantie veelal stilgevallen, door de Coronamaatregelen maar ook doordat de impact van de pandemie ieders aandacht opeiste. Toch zijn halverwege het jaar ook de wijkgesprekken weer opgevat, online en met voor velen nog nieuwe communicatiemiddelen zoals Teams en Zoom. In ons onderzoek hebben we bij die gesprekken kunnen observeren om zowel onze oorspronkelijke onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden – hoe verbeteren we het handelingsrepertoire van de wijkprofessionals in deze gesprekken – alsook nieuwe vragen rond de online technologie. De pandemie bood ons een unieke gelegenheid om in dit grote online experiment te bestuderen hoe de conditie van het online zijn de dialoog beïnvloedt. Voor een belangrijk deel observeren we aspecten die we ook in de fysiek gevoerde gesprekken tegenkwamen. Maar opvallend was dat conflicten en spanningen nagenoeg afwezig waren in de online gesprekken. Dit kan redenen hebben die buiten het medium liggen, maar het feit dat alle deelnemers in hun thuisomgeving participeren en wellicht nog de technische belemmeringen van het medium ervaren draagt er zeker aan bij. Men voelde zich online nog niet zo vrij om te participeren als in de fysieke omgeving. De impact van het medium doet zich gelden en voor het ontwerp daarvan is dit een essentiële factor die we in 2021 willen adresseren.

Managementteam GUTs

Henno Theisens

Leading Lector kenniscentrum GUTs
Lector Public Governance

Dr. Henno Theisens is Leading Lector/ Directeur van het kenniscentrum Governance of Urban Transitions. Hij is daarnaast Lector Public Governance binnen dit centrum. Onderzoek binnen zijn lectoraat richt zich op de nieuwe manieren waarop gemeentelijke organisaties met partners in de stad kunnen samenwerken om de grote vraagstukken waar steden voor staan aan te pakken.

Voor Henno in 2012 lector werd aan de Haagse Hogeschool werkte hij als analist bij de onderwijsdirectie van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) in Parijs en als onderzoeker aan de Universiteit Twente waar hij ook promoveerde bij het Center for Higher Education Policy Studies.

Naast zijn werk als directeur/lector is Henno actief in de raad van toezicht van de Hogeschool van Amsterdam en van het Albeda College in Rotterdam.

Rob Gilsing

Lector Jeugdhulp in transformatie

Dr. Rob Gilsing is sinds mei 2018 lector Jeugdhulp in transformatie aan De Haagse Hogeschool. Daarvoor was hij vanaf 2009 hoofd van de onderzoeksgroep Jeugd, opvoeding en onderwijs bij het VerweyJonker Instituut. Naast het leiding geven aan de onderzoeksgroep en het acquireren van onderzoeksopdrachten verrichtte hij daar veel met name praktijk en beleidsgerichte onderzoeken over de volle breedte van het sociale domein.

Vanaf 2013 had een substantieel deel van die onderzoeken te maken met de (toen aankomende) transitie en transformatie in de jeugdzorg.

Van 1996 tot 2009 werkte Rob als (senior)onderzoeker bij het Sociaal en Cultureel Planbureau.

Daar promoveerde hij op een meer bestuurskundig onderzoek naar de relatie tussen nationaal en lokaal jeugdbeleid. Van 2007 tot 2009 was hij (co)projectleider van de eerste landelijke evaluatie van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Rob is goed ingevoerd in zowel kwalitatieve als kwantitatieve onderzoeksmethoden. Van oorsprong is hij politicoloog.

Jos van Leeuwen

Lector Civic Technology

Jos van Leeuwen is Lector Civic Technology sinds mei 2019. Hij studeerde begin jaren '90 Bouwinformatica aan de Technische Universiteit Eindhoven. Na zijn studie werkte hij parttime in de software-industrie en aan zijn promotieonderzoek bij de TU Eindhoven, waar hij daarna als universitair hoofddocent onderzoek deed op het gebied van collaborative design en verantwoordelijk was voor de masteropleiding Design & Decision Support Systems. In 2006 werd hij associate professor aan de Universidade da Madeira, Portugal. Daar initieerde hij een nieuwe bacheloropleiding in Interactive Media Design en was medeoprichter en bestuurslid van het succesvolle Madeira Interactive Technologies Institute, een onderzoeks- en opleidingsinstituut op het terrein van Human-Computer Interaction dat intensief samenwerkte met Carnegie Mellon University. Sinds 2011 werkt Jos bij De Haagse Hogeschool, in de faculteit IT & Design, initieel als hoofddocent in de opleiding Communication & Multimedia Design. Sinds mei 2019 is hij Lector Civic Technology. Het lectoraat ontwikkelt kennis over het ontwerpen en inzetten van interactieve technologie die constructief bijdraagt aan de samenleving, op gebieden als democratie, burgerparticipatie, smart city ontwikkeling, community-building en sociale media. Een centraal thema is het stimuleren van de publieke dialoog. Twee belangrijke onderwerpen in het onderzoek zijn online deliberatie en dialogen met spraakinterfaces in de publieke ruimte.

Managementteam GUTs

Katja Rusinovic

Lector Grootstedelijke Ontwikkelingen

Sinds 1 juni 2020 is Katja Rusinovic lector Grootstedelijke Ontwikkelingen aan De Haagse Hogeschool. Centrale thema's in haar werk zijn sociale mobiliteit, burgerschap, (arbeids-) migratie, stedelijke arbeidsmarkt, onderwijs en nieuwe woonvormen voor ouderen. Daarnaast houdt zij zich op dit moment bezig met onderzoek naar de maatschappelijke impact van COVID-19 in Den Haag.

In 2006 promoveerde Katja aan de Erasmus Universiteit Rotterdam op een studie naar migrantenondernemerschap in de vier grote steden, waarbij een vergelijking is gemaakt tussen eerste en tweede generatie migranten. Haar postdoctoraal onderzoek betrof burgerschap en transnationale bindingen onder de migrantenmiddenklasse in Rotterdam en Den Haag.

Van 2012 tot 2017 werkte Katja aan de Universiteit van Amsterdam bij de afdeling sociologie, als docent, onderzoeker en opleidingsdirecteur van de master sociologie. Sinds 2017 werkt zij aan De Haagse Hogeschool.

Naast haar werk als lector is Katja in verschillende besturen actief.

Robert Duiveman

Associate Lector

Robert Duiveman is associate lector Urban Governance. Als bestuurskundige en stadssocioloog werkt hij vanuit stadslabs aan een democratische en inclusieve omgang met actuele, taaie vraagstukken in de stad. Robert coördineert verschillende labs en onderzoeksprojecten waarin nieuwe stedelijke coalities van burgers, ambtenaren en ondernemers samenwerken en -leren rondom concrete kansen en knelpunten in de stad. In alle projecten is een actieve samenwerking met het onderwijs.

Vincent Smit

Lector Grootstedelijke Ontwikkelingen

Dr. Vincent Smit, stadssocioloog (KU Nijmegen), na een universitair leven als sociaal-wetenschappelijk onderzoeker aan de TU Eindhoven (Bouwkunde) en Universiteit Leiden (Sociale Wetenschappen) promoveerde hij aan de TU Eindhoven. Hierna werkte hij bij de gemeente Rotterdam (beleidsontwikkeling volkshuisvesting) en bij het adviesorgaan van de regering en het parlement inzake volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer (projectleider volkshuisvesting/stad VROM-raad, later Raad voor de leefomgeving en infrastructuur). Sinds december 2005 is hij lector Grootstedelijke Ontwikkelingen aan De Haagse Hogeschool en werkt hij met docent-onzoekers en studenten aan praktijkgericht onderzoek in Haagse stadswijken. Sinds 2018 is hij lid van de Raad van Commissarissen van woningvereniging WonenBreburch in Tilburg en Breda. Eerder was hij commissaris bij woningvereniging Casade (Waalwijk) en Singelveste (Breda). Sinds 2012 maakt hij deel uit van de bestuurlijke commissie onderzoek van de Vereniging van Hogescholen. In 2020 is hij lid van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit van De Haagse Hogeschool. Op 1 augustus 2020 trad hij als lector terug wegens pensionering. Vincent blijft als fellow lector betrokken bij het kenniscentrum."

Managementteam GUTs

Meike de Jong

**Programma coördinator
Kenniscentrum GUTs**

Meike de Jong is sinds september 2019 Programma coördinator van het kenniscentrum Governance of Urban Transitions. Na de studies Bedrijfskunde en Sociologie aan de Erasmus Universiteit begon zij in 2005 als onderzoeker (op het gebied van grootstedelijke ontwikkeling) en beleidsmedewerker binnen het voormalige Centrum voor Lectoraten en Onderzoek. Daarna was zij, sinds 2014, bestuursadviseur van het College van Bestuur. In die laatste rol was ze onder andere verantwoordelijk voor de werkgroep die aan de wieg stond van de transitie richting kenniscentra.

Suzanne van Meerten

**Interim Programma coördinator
Kenniscentrum GUTs**

Suzanne heeft veel ervaring op De Haagse Hogeschool. Ze begon als docent en was daarna onder andere Concerncontroller en uiteindelijk Directeur dienst bestuurszaken/ Secretaris van het CvB. Na een jaar zeilen heeft Suzanne een aantal klussen gedaan. Na haar laatste klus bij The Hague Centre for Teaching & Learning (HCTL) heeft Suzanne in de periode augustus – december Meike vervangen als programma coördinator van GUTs.

Rachel Barrett

**Senior Managementassistente van
GUTs**

Rachel is sinds november 2019 werkzaam bij GUTs. Ze houdt zich bezig met de dagelijkse ondersteuning van het kenniscentrum en de lectoraten: Public Governance, Groot Stedelijke Ontwikkeling en Civic Technology.

Onderzoekers: Lectoraat Civic Technology

Arnold Jan Quanjer

Onderzoeker

Arnold Jan is hogeschooldocent bij de faculteit IT & Design, in de opleidingen Communication & Multimedia Design en User Experience Design, en is voor 0,4 fte actief in het lectoraat Civic Technology. Arnold Jan doet onderzoek naar hoe technologie zich met de maatschappij verweeft, welke impact dat op sociale processen heeft en hoe technologie op een duurzame manier toegepast kan worden. Zijn specialiteit is creatief en ontwerpend onderzoeken door het maken van prototypes.

Jan Bats

Docent onderzoeker

Jan is hogeschooldocent en is werkzaam bij de faculteit BFM, hij is aan het lectoraat Civic Technology verbonden voor 0,2 fte. Jan onderzoekt vanuit een filosofische en sociaalwetenschappelijke benadering hoe mensen tot morele keuzes komen in online omgevingen. Centraal staat de vraag hoe een interactieve online omgeving invloed heeft op hoe mensen daarin met elkaar omgaan. Hij behaalde in 2019 zijn PhD in de filosofie.

Stefanie Schuddebeurs

Senior onderzoeker

Stefanie werkt als senior onderzoeker in het lectoraat Civic Technology, met een aanstelling van 0,4 fte. Stefanie doet onderzoek in het project Publiek Dialogen, naar de factoren die invloed hebben op de kwaliteit van dialogen tussen wijkbewoners en wijkprofessionals, door actieonderzoek en theorievorming. 'Daarnaast werkt ze als onderzoeker en projectleider aan het Europees onderzoeksproject "Socially Engaged Universities" waarin onderzocht wordt hoe universiteiten en hogescholen meer kunnen bijdragen aan het analyseren en oplossen van maatschappelijke problemen.

Antti Jylhä

Docent onderzoeker

Antti is hogeschooldocent en teamleider in de opleiding CMD – User Experience Design en werkt sinds 2016 bij De Haagse Hogeschool. Hij behaalde zijn PhD in akoestiek en audiosignaal verwerking in 2012 aan de Aalto Universiteit, Finland. Zijn onderzoeksinteresses liggen bij multimodale interfaces, sonic interaction design, ubiquitous computing en burgerparticipatie.

Alexander Roidl

Senior praktijkinstructeur

Alexander is senior praktijkinstructeur bij de opleiding User Experience Design in de faculteit IT & Design, hij is aan het lectoraat Civic Technology verbonden voor 0,4 fte. Alexander onderzoekt de diverse implicaties van menscomputer interactie met een focus op het creatief gebruiken van software. Hij werkt aan zowel de vormgeving als de technologie van interactieve installaties.

Siavash Kazemzadeh

Student Assistent

Siavash is student-assistent bij het lectoraat en is derdejaars HBO-ICT student van De Haagse Hogeschool. Hij studeert in de differentiatie Software Engineering. Als vooropleiding heeft hij de HAVO afgerond bij het Segbroek College in Den Haag. Siavash's interesses liggen vooral in het programmeren en bij technologie. In het lectoraat is Siavash een zeer actieve en vaardige softwareontwikkelaar van onze webgebaseerde toepassingen.

Onderzoekers: Lectoraat Civic Technology

Pascal van den Bosch

Docent onderzoeker

Pascal geeft sinds 2012 les in onder andere natuurkunde, wiskunde en informatica. Sinds 2019 doceert hij vooral technische vakken in de opleiding HBO-ICT, specialisatie Software Engineering. Hij geeft graag les in de basis programmeervakken als Algoritme en Datastructuren, maar ook relationele en No-SQL database-vakken. Zijn onderzoeksinteresse is gerelateerd aan Big-Data en de toepassingen daarvan. Pascal heeft een Master in wiskunde en (nu bijna) in natuurkunde. Bij QuTech in Delft heeft hij een scriptie geschreven over het Quantum Internet. Pascal is voor 0,2 fte verbonden aan het lectoraat Civic Technology.

Robert van der Krogt

Docent Onderzoeker

Rob is een ervaren IT professional met internationale werkervaring. Hij heeft teams geleid bij een wereldwijde verzekeringsmaatschappij en heeft gewerkt als Solution Architect aan software voor overheidsinstanties in Australië. Rob is in staat om resultaten te leveren door zijn technische kennis en affiniteit met de business. Hij is in zijn rol als docent Software Engineering op De Haagse Hogeschool gepassioneerd om de nieuwe generatie software ontwikkelaars op te leiden. Rob heeft een Master of Electronic Commerce van de University of Wollongong, Australia en een Bachelor of Information and Communication Technology van De Haagse Hogeschool.

Charu Agrawal

Junior Onderzoeker

Charu is an embedded systems engineer and algorithmics researcher, with a background in electronics and software development. In the Civic Technology research group, she provides technical solutions with software and embedded systems for 0,9 fte. Charu holds an MSc degree from the Technical University of Delft in Embedded Systems, where she specialised in software and networking. She has done her Bachelor's in Electronics & Telecommunication Engineering from the Shri G.S. Institute of Technology and Science in India. As a freelance engineer, she also has worked with an artist and economist on software development and algorithm research work. She has a natural intuitiveness about how the world works, how machines are designed, how humans think. She expresses her thoughts through poems, painting, and sculptures.

Onderzoekers: Lectoraat Jeugdhulp in Transformatie

Cathelijne Mielo

Senior onderzoeker

Cathelijne is senioronderzoeker bij het lectoraat. Zij is van oorsprong epidemioloog en gepromoveerd op een onderzoek naar vroegsignalering van psychosociale problemen bij kleuters. Zij doet sinds 2008 onderzoek naar jeugdbeleid en jeugdhulp. Binnen het lectoraat geeft ze leiding aan verschillende onderzoeken waaronder Ketenbreed Leren, Cliëntervaringsonderzoek, Jeugdhulp in de wijken en Rondom het kind. Daarnaast is ze betrokken bij het project Kwetsbaar Ouderschap.

Tamara Bos

Docent onderzoeker

Tamara is docent Social Work-Jeugd en docentonderzoeker. Tamara is als projectleider betrokken bij de pilot Diversiteit-sensitieve Jeugdhulp in de regio Haaglanden en bij Leernetwerk Normaliseren (Werkplaats SAMEN). Hiernaast is zij vanuit de HHS verbindingsfunctionaris bij Werkplaats SAMEN en lid van de Klankbordgroep Jeugd (SW, Pedagogiek & praktijkorganisaties). Ze is voor 0,4 fte verbonden aan het lectoraat.

Cora Bartelink

Senior onderzoeker

Cora is senioronderzoeker bij het lectoraat en heeft Pedagogische wetenschappen (master Maatschappelijke Opvoedingsvraagstukken) gestudeerd. Binnen het lectoraat geeft ze leiding aan het actieonderzoek naar Beter Samenspel, dat gericht is op verbetering van de samenwerking tussen lokale teams en gecertificeerde instellingen. Daarnaast ontwikkelt zij mede de minor "Zorgcoördinatie, ondersteuning van gezinnen met complexe problemen".

Marije van der Hulst

Onderzoeker

Marije is onderzoeker bij het lectoraat Jeugdhulp in Transformatie. Marije heeft een achtergrond in Pedagogische Wetenschappen en daarnaast twee onderzoeksmasters in Gedragswetenschappen en Klinische Epidemiologie. Binnen het lectoraat is Marije betrokken bij verschillende onderzoeken, waaronder de samenwerking rondom huiselijk geweld en kindermishandeling, de Haagse Kansrijke Start en preventie in het jeugddomein.

Marion van de Sande

Docent onderzoeker

Marion is hogeschoolhoofddocent Sociaal Werk, opleiding deeltijd-duaal en voor 0,4 fte verbonden aan het lectoraat. Binnen het lectoraat is zij betrokken bij het de onderzoeken Rondom het kind en Diversiteitssensitief werken en bij de minor voor studenten gericht op zorgcoördinatie voor gezinnen met complexe problemen.

Mustafa Talib

Docent onderzoeker

Mustafa is afgestudeerd als stadspedagoog aan de Masteropleiding Urban Education aan de Hogeschool Rotterdam. Hij is werkzaam als hogeschooldocent binnen de opleiding Social Work, uitstroomprofiel Jeugd. Hij werkt voor 0,2 fte voor het lectoraat en is betrokken bij het onderzoek naar diversiteitsensitief werken in de jeugdhulp. Daarnaast is hij betrokken bij het project om de samenwerking en afstemming tussen de SWE-opleidingen en het lectoraat te versterken.

Onderzoekers: Lectoraat Jeugdhulp in Transformatie

Anne Steenbakkers

Docent onderzoeker

Anne is onderzoeker bij het lectoraat Jeugdhulp in Transformatie (0.8 fte), onderdeel van de faculteit Sociaal Werk en Educatie. Zij is orthopedagoog en voert verschillende onderzoeken uit naar de transformatie van de jeugdhulp. In het bijzonder richt zij zich op interprofessionele samenwerking, vroegtijdige interventies en de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Haar expertise is het gebruiken van kwalitatieve onderzoeksmethoden, waarbij persoonlijke verhalen en ervaringen als katalysator voor verandering dienen.

Wouter Reith

Docent onderzoeker

Wouter is in Maastricht opgeleid als SPH-er en Gezondheidswetenschapper (Geestelijke Gezondheidskunde) en in Utrecht gepromoveerd op een onderzoek bij ondertoezichtgestelde jongeren en gezinsvoogden. Wouter werkt sinds 2010 voor De Haagse Hogeschool voor de opleidingen SPH-deeltijd, Social Work en Hbo-Pedagogiek. Sinds 2019 is Wouter voor 0,3 fte verbonden aan het lectoraat. Eerder nam hij deel in het Lectoraat Grootstedelijke Ontwikkeling, waar hij onderzoek deed naar jongeren in de Schilderswijk en educatief partnerschap in het Mbo. Voordat Wouter bij De Haagse Hogeschool kwam werken was hij onderzoeker bij Stichting Jeugdformaat.

Mirjam Heemskerk - van der Sprong

Docent onderzoeker

Mirjam is docent PABO, docent bij de minor voor studenten gericht op zorgcoördinatie voor gezinnen met complexe problemen en als docent-onderzoeker van het lectoraat betrokken bij het onderzoek Rondom het kind. Ze is voor 0,4 fte verbonden aan het lectoraat. Zij is orthopedagoog en promoveert aan de Universiteit Leiden. Haar onderzoek is gericht op differentiatie in het basisonderwijs; welke rol speelt de dialoog met de leerling bij het nemen van differentiatiebeslissingen door de leerkracht om passend onderwijs te bieden.

Onderzoekers: Lectoraat Public Governance

Rosa Groen

Docent onderzoeker

Rosa is hogeschooldocent bij de Faculteit Management & Organisatie. Binnen het lectoraat doet zij promotieonderzoek met als vraag: What determines the successes and failures of small to medium-sized Western European cities to attract International Organizations? Ze heeft een vergelijking gemaakt tussen Genève, Den Haag, Wenen en Kopenhagen en doet het onderzoek aan Campus Den Haag van Universiteit Leiden. Ze is voor 0,2 fte verbonden aan het lectoraat.

Wilfred Uunk

Senior Onderzoeker

Wilfred is senior onderzoeker bij het lectoraat Public Governance. Wilfred heeft sociologie als vakachtergrond, maar heeft ook expertise in economisch onderzoek. Recentelijk heeft hij voor GUT de monitor 'Staat van de Haagse Economie 2020 – Nulmeting' geschreven. Daarin wordt de welvaart en de verdeling van welvaart in Den Haag onderzocht vanaf de bankencrisis in 2014 tot aan de vooravond van de Corona epidemie.

Antonio Frank

Docent Onderzoeker

Antonio is docent aan De Haagse Hogeschool voor de bacheloropleiding veiligheid en beveiligingsmanagement. Naast zijn werk als docent, Frank werkt momenteel aan zijn promotieonderzoek gericht op het beheer / de beveiliging van informele stedelijke nederzettingen in Angola. Frank is betrokken geweest bij ontwikkelingsprojecten voor de Angolese jeugd in Nederland en in Angola. Hij heeft een Master of Science in Conflict Studies van Kingston University London en een certificaat in de praktijken van conflict-beheersing en vredesopbouw van de UPEACE University in Costa Rica. Frank is zeer geïnteresseerd in openbare veiligheids- en beveiligingskwesaties in Lusophone, Afrika.

Theo Zijderveld

Docent onderzoeker

Theo doet onderzoek naar publieke professionals op social media. Instagrammende wijkagenten hebben hierbij zijn bijzondere interesse. Voordat hij als docent/onderzoeker op de Haagse Hogeschool kwam werkte hij coördineerde hij het Rijksbreed Kennisnetwerk Social Media en was hij actief als freelancer in de communicatie. In zijn rol als docent is niet hij het als zijn missie om studenten Bestuurskunde en International Management kritisch na te laten denken over de rol van digitalisering in samenleving en overheid. Hij rondt dit jaar een promotieonderzoek af naar de rol van Instagram bij de autoriteitsconstructie van religieuze leiders

Pieter Huisman

Onderzoeker

Pieter is voor 0,2 fte verbonden aan het lectoraat Public Governance. Met zijn onderzoek brengt hij in kaart welke factoren en actoren een bijdrage leveren aan regelruimte voor docenten in opleidingen.

Onderzoekers: Lectoraat Grootstedelijke Ontwikkelingen

Jaswina Bihari-Elahi

Docent onderzoeker

Jaswina heeft een achtergrond in de kunst- en cultuurwetenschappen (Erasmus Universiteit, 2005) en is gepromoveerd binnen de sociale wetenschappen (Universiteit Tilburg, 2014). Jaswina is onderzoeker bij het lectoraat Grootstedelijke Ontwikkelingen en verricht onderzoek naar sociaal maatschappelijke vraagstukken. Haar expertise ligt op het vlak van kwalitatief en actie-onderzoek en het opzetten en coördineren van stadslabs. Zij is tevens als hogeschooldocent verbonden aan de opleiding Social Work.

Gerben Helleman

Coordinator platform Stad en Wijk en Kennismakelaar/ Onderzoeker

Gerben vervult diverse rollen binnen het lectoraat. Zo is hij coördinator van het Platform Stad en Wijk, een samenwerkingsverband van zestien lectoraten van elf verschillende hogescholen die zich bezighouden met maatschappelijke vraagstukken. In Delft werkt hij als kennismakelaar voor de gemeente Delft, De Haagse Hogeschool, hogeschool Inholland en de TU Delft. Tenslotte oriënteert hij zich op een promotietraject rondom speelbare steden.

Karijn Nijhoff

Senior onderzoeker

Karijn werkt als senior onderzoeker bij het lectoraat Grootstedelijke Ontwikkelingen. Zij kijkt naar verschillende kanten van migratie: naast haar onderzoek naar arbeidsmarktparticipatie en zelfstandig ondernemerschap van recente vluchtelingen, houdt zij zich bezig met verschillende integratie en participatievraagstukken bij migratie binnen de Europese Unie.

Denise Jonker

Stagiaire

Voor haar opleiding Bestuurskunde/ Overheidsmanagement liep Denise stage bij GSO en is zij bezig met afstuderen bij het lectoraat. Lector Katja Rusinovic begeleidt haar hierbij. In oktober is Denise begonnen voor vier dagen in de week en zij zal half juli 2021 haar stage afronden. Denise werkt o.a. mee aan verschillende projecten over de impact van corona en ze schrijft ook haar scriptie over de impact van corona op jongeren.

Annet van Otterloo

Stadslabmakelaar

Annet is voor 2 dagen per week werkzaam als Kennismakelaar voor de City Deal Kennismaken Den Haag; een samenwerking tussen De Haagse Hogeschool, Inholland, Universiteit Leiden en de Gemeente Den Haag, gericht op *de stad als rijke leeromgeving* voor studenten en het verbinden van onderwijs en onderzoek aan maatschappelijke thema's in de stad.

Onderzoekers: Lectoraat Grootstedelijke Ontwikkelingen

Marianne van Bochove

Docent onderzoeker

Marianne is als senior onderzoeker verbonden aan het lectoraat Grootstedelijke Ontwikkelingen. Zij is daarnaast werkzaam als universitair docent bij de Erasmus School of Health Policy & Management aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Marianne is socioloog en doet onderzoek naar de impact van beleid op het leven van mensen: of het nu gaat om ouderen die tussen wal en schip dreigen te raken door het verdwijnen van verzorgingshuizen, of om de gevolgen van de coronamaatregelen voor kwetsbare migrantengroepen en jongeren. In workshops en met infographics en podcasts brengt zij haar bevindingen bij een breed publiek onder de aandacht.

Wim Burgraaff

Onderzoeker

Wim studeerde Geschiedenis en Oudheidkunde aan de Vrije Universiteit. Na zijn studie heeft hij onder andere bij de rijksoverheid gewerkt op de beleidsterreinen internationalisering, cultuur en onderwijs. Bij De Haagse Hogeschool werkt hij als docent-onderzoeker bij de faculteit Sociaal Werk en Educatie. Zijn belangrijkste drijfveer is het verbinden van de theorie aan de praktijk door te leren in buurten en wijken. Onderzoeksthema's daarbij zijn participatie, cultuur en leren in stadslabs. Op dit moment doet hij onderzoek ter voorbereiding op een stadslab in Zoetermeer - Meerzicht (in opdracht van de Gemeente Zoetermeer) en is betrokken bij een onderzoeksproject rond de organisatie van buurthuizen (RAAK project Samensturing Huis van de Wijk).

Lectoraat Civic Technology, Lector Jos van Leeuwen

Het lectoraat Civic Technology ontwikkelt kennis over het ontwerpen en inzetten van interactieve technologie die constructief bijdraagt aan de samenleving, op gebieden als democratie, burgerparticipatie, smart city ontwikkeling, community-building en sociale media. Het onderzoeksterrein omvat Smart City technologie, maar richt zich vooral op Smart Citizen oplossingen, waarmee mensen in hun rol van burger gesterkt worden.

Zie <https://civictchnology.nl> voor actuele informatie over het lectoraat.

Projecten in 2020

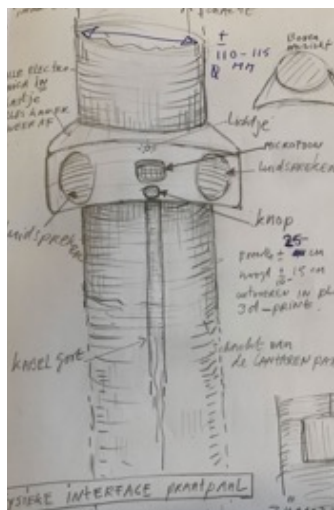
In het lectoraat werken de onderzoekers in teamverband aan grotere projecten. We kiezen daarvoor omdat we door samenwerking meer resultaat kunnen boeken en hogere kwaliteit kunnen behalen.

De projecten van het lectoraat hebben in 2020 substantiële invloed ondervonden van de lockdown als gevolg van de Corona crisis. Doordat de activiteiten in fysieke bijeenkomsten gestaakt moesten worden, hebben we in de lopende projecten zowel onze werkwijzen moeten aanpassen en voor een deel ook de focus in onze doelstellingen en onderzoeksvragen verlegd.

Spraakinterfaces in de publieke ruimte

In dit project ontwikkelen we prototypes voor spraakinterfaces die kunnen worden ingezet in de publieke ruimte. We verkennen met dit project de technische mogelijkheden, exploreren de ontwerpruimte, en onderzoeken de acceptatie en wenselijkheid van interacties middels spraak in de openbare ruimte.

Doordat er voor een groot deel van het jaar niet meer fysiek in de hogeschool gewerkt kon worden, hebben we de activiteiten in dit project aangepast. In samenwerking met IDE studenten zijn er nieuwe conceptuele ontwerpen ontwikkeld voor de fysieke vorm van de spraakinterface. Dit heeft geleid tot een aantal opties voor de vormgeving. Een daarvan is vervolgens in 3D uitgewerkt en met behulp van 3D-printing

gerealiseerd. Daarbij is er nieuwe hardware geïntroduceerd om 'hands-free' (en dus met minder risico) te kunnen interageren met het prototype.

In 2020 kon er nog niet getest worden in openbare ruimten en waren er ook geen mogelijkheden om dit in een lab-context met de leden van de kenniskring te doen.

Bij aanvang van 2020 was er een uitnodiging om het prototype te demonstreren tijdens de internationale Media Architecture Biënnale die in de zomer van 2020 zou plaatsvinden in Amsterdam. Deze

conferentie is een jaar uitgesteld en onze bijdrage eraan is naar 2021 doorgeschoven.

In het project zijn dus belangrijke stappen gemaakt rond de vormgeving en functionaliteit van het device voor spraakinteractie, maar experimenten zijn nog niet mogelijk geweest.

Publieke Dialogen #goedgesprk

Dit SIA Raak project, waarvan het lectoraat penvoerder is, heeft een tweeledig doel:

- Een 'offline' doel: het genereren van kennis en adviezen ten aanzien van het handelen van wijkprofessionals bij dialogen met burgers over lokale, publieke zaken;
- Een 'online' doel: het ontwikkelen van een platform voor online lokale deliberatie dat burgerparticipatie ondersteunt en verbreedt door dialogen online mogelijk te maken.

Ten aanzien van het offline gedeelte van het project heeft het projectteam aanzienlijke hinder ondervonden van de plotselinge lockdown n.a.v. de Corona-maatregelen. Het observeren van bijeenkomsten van burgers met wijkprofessionals en het experimenteren met interventies daarbij was op dat moment in volle gang en moest op slag worden stopgezet.

Na enkele weken namen de betrokken wijkprofessionals een voorzichtige poging om burgers in online bijeenkomsten te ontmoeten en we hebben hen daarin ondersteund. In reactie op deze veranderde werkomgeving hebben we de doelstelling van dit gedeelte van het project

aangepast, in overleg met SIA. In plaats van de observaties en interventies in fysieke bijeenkomsten zijn deze in online bijeenkomsten uitgevoerd. Belangrijk gevolg hiervan was wel dat de nieuwe online werkomgeving, waaraan zowel de professionals als de burgers nog erg moesten wennen, een grote invloed hadden op de bijeenkomsten, op het gedrag, de mogelijkheden en handelingen van alle betrokkenen. Een zuivere observatie van de kwaliteitsfactoren van dialogen werd hierdoor sterk gehinderd. Toch zijn er veel zinvolle observaties gedaan en is er veel data verzameld ook uit deze bijeenkomsten, op basis waarvan we conclusies kunnen trekken t.a.v. het handelingsrepertoire van de wijkprofessionals. Een deel daarvan is vanzelfsprekend nu specifiek gericht op het handelen in online bijeenkomsten – de verandering van fysiek naar online heeft een onverwachte kans geboden om onderzoek te doen naar de subiete invoering van online communicatiemiddelen voor het voeren van dialogen met burgers. De conclusie daaruit sterkt ons in onze tweede doelstelling voor het project: de samenleving heeft sterk behoefte aan een online platform dat specifiek ontworpen is voor het ondersteunen van deliberatieve democratie.

In 2020 heeft het onderzoeksteam het verzamelen van data afgerond en is een begin gemaakt met de analyse van de data. Hiertoe zijn alle dialogen getranscribeerd en geanalyseerd op zowel inhoud als observaties door de onderzoekers. In 2021 wordt deze analyse afgerond en uitgewerkt in adviezen en een online kennistool voor wijkprofessionals.

Ten aanzien van het online gedeelte van het project hebben we onze doelstelling kunnen behouden, maar zijn de werkwijzen ook aanzienlijk aangepast. Het geplande user needs onderzoek met burgers, waarin we met hen de oplossingsruimte wilden aftasten, hebben we in geheel andere vorm moeten uitvoeren. Hiertoe is samengewerkt met ontwerp bureau KO dat eind 2020 een cultural probe heeft ontwikkeld en uitgezet onder burgers, met een opvolging middels interviews die in 2021 plaatsvinden.

De ontwikkeling van het platform kon met het thuiswerken van het projectteam wel succesvol worden doorgezet. In 2020 is een software architectuur ontworpen op basis van de MERN-stack – dezelfde technologie die ook voor de ontwikkeling van het Open Stad project van de gemeente Amsterdam wordt gebruikt. Vanuit onze architectuur zijn een server-applicatie en een client-applicatie ontwikkeld die gezamenlijk het platform vormen waarmee we de prototypes ontwikkelen. Voor het platform zijn verschillende gebruikersinterfaces ontworpen, onder meer gericht op deliberatie in de context van de Haagse Wijkagenda's, en enkelen daarvan zijn ook in prototypes uitgewerkt en intern getoetst. Het ontwerp- en ontwikkelteam is in 2020 eenmaal fysiek bijeengekomen en heeft de rest van het jaar online samengewerkt.

Concluderend: in 2020 is het proces van dataverzameling in het offline deel van het project in aangepaste vorm uitgevoerd en afgerond en zijn we gereed voor de analyse daarvan. Het online deel van het project heeft een sterke technische basis gelegd voor de ontwikkeling van prototypes, waarvan er enkele zijn ontworpen, ontwikkeld en intern getoetst. In 2021 kan het project naar verwachting succesvol worden afgerond met een kennistool voor het handelen van wijkprofessionals in publieke dialogen en met een online deliberatieplatform dat kan worden ingezet in actuele casussen in Haagse wijken.

Pre-promotie traject Alexander Roidl

In september 2020 is collega Alexander Roidl gestart met het formuleren van een promotietraject. Door de toekenning van een pre-promotie voucher heeft Alex, die ook docent is bij de opleiding Communication & Multimedia Design, de gelegenheid om een gedegen voorstudie te doen naar het onderzoeksdomein. Het onderwerp van studie is de makercultuur van onderzoekers en ontwerpers in diverse discipline die hen in staat stelt om de gereedschappen die zij in hun beroepsuitoefening gebruiken naar hun eigen hand te zetten of zelf te bouwen. De voorlopige hypothese is dat het zelf bouwen van gereedschappen een beroepsvisie en vaardigheden vraagt die kenmerkend zijn voor professionals die tot andere en mogelijk betere resultaten komen dan professionals die alleen aangereikte tools gebruiken. Alex wil onderzoeken hoe deze cultuur van 'tool making' leidt tot specifieke beroepskwaliteiten, hoe die zich cross-disciplinair uit, en hoe die in de opleiding van de betreffende disciplines optimaal ontwikkeld kan worden.

Overige projectinitiatieven

In het jaarplan voor 2020 werden nog de volgende initiatieven genoemd. Het Quantum Inspire project, een NWA ORC voorstel onder penvoerderschap van TU Delft, is in eerste instantie afgewezen maar in 2020 opnieuw ingediend. De beoordeling daarvan volgt begin 2021. Het Compaan projectinitiatief, ook onder penvoerderschap van TU Delft heeft nog niet tot een indiening geleid. Het Participate projectvoorstel, eveneens onder leiding van TU Delft, is afgewezen. Het project IoT & Sound is een langlopend project uit eerste geldstroom dat in 2020 minder prioriteit heeft gekregen ten gunste van de andere lopende projecten. De projecten Citizen Data Insights & Lokaal Referendum zijn beiden initiatieven die gekoppeld zijn aan het opstarten van de door Stichting SOD medegefinancierde Hogeschoolhoofddocent Data, Overheid en Burgerschap. De vacature voor deze nieuwe functie bij de Faculteit ITD, die voor 50% gekoppeld wordt aan onderzoek in het lectoraat, is in 2020 voorbereid en wordt begin 2021 geopend.

Lectoraat Jeugdhulp in Transformatie, Lector Rob Gilsing

Het lectoraat doet en begeleidt praktijkgericht onderzoek, onderhoudt het professionele en academische netwerk, verwerft subsidies en levert een bijdrage aan het onderwijs van de faculteit Sociaal Werk en Educatie. Het lectoraat draagt met praktijkgericht onderzoek bij aan de centrale uitgangspunten van de transformatie van de jeugdhulp en daarmee aan effectievere uitvoering hiervan. Het lectoraat doet dit in nauwe samenwerking met het Kennisnetwerk Jeugd Haaglanden, waarin drie gemeenten en vier aanbieders van jeugdhulp actief deelnemen.

De onderzoeken van het lectoraat geven inzicht in:

- De inzet van preventie en het versterken van het opvoedkundig klimaat in gezinnen, wijken en voorzieningen
- Het bieden van passende zorg die uitgaat van de mogelijkheden van jeugdigen, hun ouders en hun netwerk
- Het normaliseren en accepteren van kleine opvoed- en opgroeizorgen
- Factoren die het effectief en in samenwerking opereren van jeugdhulpprofessionals beïnvloeden, en de kennis en competenties die daarvoor vereist zijn
- De optimale samenstelling van de lokale teams
- Werkzame factoren in de governance van lokale jeugdhulpstelsels

Voor meer informatie over lectoraat, kennisnetwerk en de onderzoeken zie www.kennisnetwerkjeugdhaaglanden.nl

Onderzoeken afgerond in 2020

1. Jeugdhulp in wijken en gemeenten vergeleken

Dit onderzoek had tot doel om inzicht te verkrijgen in factoren die het verschil tussen het verwachte en daadwerkelijke jeugdhulpgebruik tussen wijken en gemeenten kunnen verklaren. Het onderzoek is uitgevoerd in samenwerking met het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP). We concluderen dat, naast demografische en sociaaleconomische kenmerken van wijken en gemeenten, sociale cohesie, (ervaren) veiligheid, het voorzieningenniveau en de samenwerking tussen voorzieningen van invloed zijn op het gebruik van jeugdhulp.

Overigens verschijnt in 2021 een handreiking voor gemeenten op basis van dit onderzoek. Het betreft een gezamenlijk product van het lectoraat en het SCP.

2. Visietraject opvoeden en opgroeien Delft

De tekorten in het sociaal domein nopen tot het terugdringen van het jeugdhulpgebruik. Belangrijk is dat dit op een onderbouwde en verantwoorde wijze gebeurt. De Gemeente Delft wilde daartoe een eerste stap zetten door samen met de belangrijkste partners te komen tot

een scherpe, gedeelde visie op opvoeden en opgroeien. Het lectoraat voerde daartoe een visietraject uit en stelde op basis daarvan een manifest op, dat op 3 december 2020 door vele bij de Delftse jeugd betrokken partijen is ondertekend. Het manifest is een nieuwe, richtinggevende visie op ondersteuning bij opvoeden en opgroeien. De gemeente Delft en haar maatschappelijke partners verbinden zich in dit manifest aan de elf uitgangspunten. Bovendien zeggen zij toe om in de praktijk ruimte te bieden om te kunnen werken volgens deze uitgangspunten.

3. Literatuuronderzoek scheiding

Wat is er bekend over beschermings- en risicofactoren bij een scheiding en welke belangrijke keerpunten zijn er? Het lectoraat Jeugdhulp in Transformatie is gevraagd door Garage2020 om een literatuuronderzoek te doen naar deze factoren, die de kans op een (problematische) scheiding kunnen verminderen of juist versterken. De resultaten van het literatuuronderzoek zijn het uitgangspunt geweest voor verdiepende interviews met verschillende experts en ervaringsdeskundige ouders en jeugdigen, uitgevoerd door Garage2020. Garage2020 heeft de verkregen informatie gestructureerd en gevisualiseerd in klantreizen en persona's met de belangrijkste risico's, beschermende factoren en kansen voor interventies. Het rapport is een samenvatting van de verkregen inzichten en de belangrijkste aanbevelingen van dit onderzoek.

Onderzoeken gestart in 2019 of 2020, doorlopend in 2021

4. Kwalitatief cliëntervaringsonderzoek (CEO)

Gemeenten zijn verplicht om jaarlijks een cliëntervaringsonderzoek (CEO) jeugdhulp uit te voeren. In 2016 deed de regio Haaglanden hier kwantitatief onderzoek naar. Na dit kwantitatieve onderzoek voeren we kwalitatief CEO uit om specifieke thema's verder uit te diepen. Studenten van de opleidingen Social Work en Pedagogiek interviewen ouders van kinderen in de leeftijd 0 tot 16 jaar die met jeugdhulp te maken hebben gehad. Daarnaast worden jongeren in de leeftijd 16 tot 23 die jeugdhulp hebben ontvangen individueel of in een focusgroep geïnterviewd. Een eerste kwalitatief CEO is in 2010 afgerond. De rapportage van het CEO Leidschendam-Voorburg wordt in het voorjaar 2021 verwacht. Het CEO Haaglanden 2020 is begin 2021 in volle gang.

5. Beter samenspel

Het programma Beter Samenspel bevordert de samenwerking tussen lokale teams en gecertificeerde instellingen. Dit participatieve actiegerichte onderzoek heeft als doel het lerend vermogen in het programma Beter Samenspel te versterken en inzicht te verkrijgen in de meerwaarde van het programma volgens professionals en cliënten. Het onderzoek is in verschillende gemeenten gestart, maar

loopt forse vertraging op doordat de implementatie van het programma vertraagd is. De resultaten van dit onderzoek worden medio 2022 verwacht.

6. Rondom het kind

Het doel van dit project is het verbeteren van de samenwerking tussen (passend) basisonderwijs en jeugdhulp door actiegericht onderzoek. Veel professionals in de jeugdhulp en (passend) onderwijs geven aan dat er in de samenwerking tussen beide domeinen nog veel te winnen is. Er is vaak sprake van gescheiden werelden. Door het inrichten van lerende netwerken rond een aantal scholen / in een aantal wijken in de regio trachten we inzicht te verkrijgen in de wijze waarop de samenwerking op de werkvloer kan worden geoptimaliseerd, zodat kinderen daadwerkelijk vanuit de 1G1P-gedachte worden ondersteund. Ook kijken we wat daarvoor nodig is op organisatorisch en bestuurlijk niveau (governance). De resultaten van dit onderzoek worden eind 2022 verwacht.

7. Ketenbreed leren

Het doel van dit onderzoek is om te leren van specialistische intensieve jeugdhulptrajecten, door 15 casussen nauwgezet te reconstrueren met jongeren, ouders en professionals. Welke factoren maken dat een jeugdige in jeugdhulp met verblijf terecht komt en ambulante hulpverlening belemmerd wordt?

Inzichten uit dit onderzoek moeten uiteindelijk bijdragen aan het tijdig realiseren van effectieve hulp. De resultaten worden geïntegreerd in landelijk onderzoek. Door de moeizaam verlopende inclusie van casussen is de looptijd van het onderzoek verlengd tot zomer 2022.

8. Diversiteitssensitieve jeugdhulp

In leernetwerken onderzoeken hoe diversiteitssensitief werken in de jeugdhulp versterkt kan worden, bijdragend aan toegankelijkheid voor en maatwerk bij jeugdigen/gezinnen met een niet-westerse migratieachtergrond. Formele en informele organisaties, ervaringsdeskundigen, studenten en onderzoekers nemen deel in de leernetwerken. Een pilot is gestart in 2020 en loopt door tot de zomer van 2021. De leernetwerken zijn ondergebracht in een RAAK-Pro-aanvraag rond diversiteit.

9. De handen ineen

Dit is een actiegericht onderzoek naar de samenwerking rond complexe huiselijk geweld- en kindermishandelingszaken binnen Zorg- en Veiligheidshuis Haaglanden. Doel is te komen tot een optimale samenwerking tussen de zorg-, bestuur- en strafketen voor huishoudens die structureel met huiselijk geweld en kindermishandeling te maken hebben. Dit zou bij moeten dragen aan het uiteindelijke doel om het geweld in deze huishoudens duurzaam te stoppen. Het onderzoek levert een handreiking op voor interprofessionele samenwerking rond complexe zaken van huiselijk geweld en kindermishandeling, met oog voor de verschillende perspectieven van betrokken partijen. Het onderzoek loopt tot het voorjaar van 2022.

10. Haagse Kansrijke start

Dit onderzoek heeft als doel in kaart te brengen welke ondersteuningsbehoeften aanstaande ouders en ouders met jonge kinderen (tot 2 jaar) hebben met betrekking tot het ouderschap. Dit onderzoek is uitgevoerd door middel van interviews door studenten met ouders die met een kind tot twee jaar bij de jeugdgezondheidszorg (JGZ) komen. Vragen waren onder andere: welke ondersteuning behoeven zij, welke informatie omtrent ouderschap hebben zij nodig en welke cursussen en trainingen hebben ze als steunend ervaren? De resultaten van dit onderzoek worden medio 2021 verwacht.

11. Kenniscentrum Kind en scheiding

Het Kenniscentrum Kind en Scheiding (KKS) is opgericht om kinderen, ouders, hun netwerk en professionals nog beter te ondersteunen bij een scheiding doormiddel van het beantwoorden van vragen en het verwijzen naar trainingsaanbod. Het onderzoek heeft als doel in kaart te brengen wat de toegevoegde waarde is van het Kenniscentrum Kind en Scheiding en hoe zij groepen kunnen bereiken die nu nog niet bereikt worden. We gebruiken korte digitale vragenlijsten onder ouders en professionals, en studenten hebben interviews gehouden met professionals van organisaties van waaruit verwezen wordt naar het KKS en van organisaties waarnaar het KKS ouders verwijst. De resultaten van dit onderzoek worden voorjaar 2021 verwacht.

12. Platform Jeugdhulpprofessionals Haaglanden

Het Platform Jeugdhulpprofessionals Haaglanden (PJH) biedt een podium aan professionals om met elkaar in gesprek te gaan. Dat gesprek wordt gevoed door korte onlinepeilingen onder professionals in de jeugdhulp. Het doel van het PJH is om de ervaringen van professionals in de regio Haaglanden rond het thema "Ruimte voor de professional" in beeld te brengen en uitwisseling te stimuleren. Met deze inzichten kunnen professionals, organisaties en beleidsmakers mogelijke verbeteracties initiëren. Het lectoraat doet de uitvoering van het PJH. In een pilot in 2020 is proef gedraaid. In 2021 vindt een doorstart plaats voor in ieder geval de periode 2021-2022.

13. Leernetwerk normaliseren

De ambitie van leernetwerk (LNW) Normaliseren is om bij te dragen aan het terugdringen van onnodig jeugdhulpgebruik. 'Normaliseren, ontzorgen en demedicaliseren' wordt uitgelegd als het tegengaan van onnodig problematiseren en etiketteren van kinderen, jeugdigen en gezinnen. In het LNW dragen we bij aan dit doel door te komen tot een visie op normaliseren en het normale leven -inclusief het bijbehorende lexicon- en te achterhalen wat nodig is om deze visie in praktijk te brengen. Jeugdigen en ouders, professionals, beleidsmakers en onderzoekers werken samen werken in het LNW. Het lectoraat is trekker van het LNW, dat is geïntegreerd binnen de Regionale Kenniswerkplaats Jeugd Samen. Het LNW wordt gedraaid van medio 2020 tot medio 2024.

14. Ervaringsdeskundige professionals

Professionals die werken met volwassenen of jeugdige slachtoffers van huiselijk geweld of kindermishandeling kunnen dit zelf ook hebben meegemaakt of zelfs nog meemaken. Bekend is dat persoonlijke ervaringen en overtuigingen van hulpverleners hun werk beïnvloeden. Er is echter nog weinig bekend over de invloed, in negatieve en positieve zin, van ervaringen met huiselijk geweld bij professionals die werken met gezinnen waar huiselijk geweld speelt. Met dit onderzoek gaan TNO en de Haagse Hogeschool na of en hoe ervaringen van huiselijk geweld van professionals te benutten zijn in de hulpverlening aan gezinnen waar huiselijk geweld speelt. ZonMw financiert het onderzoek, dat tot de zomer van 2022 loopt.

Lectoraat Public Governance, Lector Henno Theisens

Het lectoraat Public Governance richt zich op het openbaar bestuur. In de afgelopen decennia is er in dat bestuur veel veranderd, verantwoordelijkheden en ook macht zijn geïnternationaliseerd, geprivatiseerd, verzelfstandigd en gedecentraliseerd. Dat betekent dat bestuur tot stand komt in complexe netwerken met een verscheidenheid aan internationale, nationale en lokale; publieke, private en semipublieke actoren. Internationaal wordt deze ontwikkeling wel aangeduid als ontwikkeling van government, naar governance. Waarbij governance staat voor het kiezen van prioriteiten, sturen en verantwoorden in complexe netwerken.

2020 was een belangrijk jaar voor het lectoraat Public Governance. De lector Public Governance is nu formeel aangesteld als directeur van het nieuwe kenniscentrum Governance of Urban Transitions. De senior onderzoeker van het lectoraat is benoemd als lector Grootstedelijke Ontwikkeling (GSO). De senior onderzoeker van het lectoraat GSO is benoemd als associate lector Urban Governance binnen het lectoraat.

Met deze formele en personele wijzigingen is ook de inhoud van het lectoraat aan het verschuiven. Van een lectoraat dat zich met name richtte op governance op nationaal niveau is het zwaartepunt meer komen te liggen op het stedelijke niveau, met name de steden in onze regio (Den Haag, Zoetermeer, Delft). De prioriteit in 2020 was het ontwikkelen van een aantal onderzoeksprojecten in nauwe samenwerking met de gemeenten Den Haag, Zoetermeer en Delft. In 2021 zal het lectoraat herijkt worden gegeven de nieuwe context.

1. Staat van de Haagse Economie, Wilfred Uunk

In nauwe samenwerking met de afdeling economie van de gemeente Den Haag is gewerkt aan de totstandkoming van de eerste publicatie van de monitor "Staat van de Haagse economie". De publicatie geeft aan de hand van indicatoren inzicht in de Haagse economie. In de monitor wordt gekeken hoe de economie en de vier pijlers van economisch beleid (een attractieve stad om te wonen, te werken en te bezoeken, een economie met een veerkrachtige structuur, een excellent ondernemingsklimaat en voldoende ruimte voor bedrijvigheid) er in 2019 voorstaan, hoe de ontwikkeling was sinds de banken- en eurocrisis en hoe Den Haag afsteekt tegen de andere drie grote gemeentes.

2. Reflecteren op visievorming Zoetermeer 2040, Henno Theisens, Robert Duiveman

Als kenniscentrum waren we als kennispartner betrokken bij de totstandkoming van de Zoetermeer 2040 het visiedocument waarin de gemeente Zoetermeer keuzes maakt voor de toekomst. Wij hebben een reflectie verzorgd op de een conceptversie van de visie en op basis daarvan bij B&W en gemeenteraad presentaties verzorgd.

3. Visietraject opvoeden en opgroeien Delft, lectoraat Jeugdhulp in Transformatie, Henno Theisens

De tekorten in het sociaal domein nopen tot het terugdringen van het jeugdhulpgebruik. Belangrijk is dat dit op een onderbouwde en verantwoorde wijze gebeurt. De Gemeente Delft wilde daartoe een eerste stap zetten door samen met de belangrijkste partners te komen tot een scherpe, gedeelde visie op opvoeden en opgroeien. Het lectoraat PG heeft bijgedragen aan dit visietraject dat werd uitgevoerd door het lectoraat JiT.

4. Onderzoek naar de sociaaleconomische impact van COVID 19, Katja Rusinovic, Henno Theisens

In samenwerking met de gemeente Den Haag en de Erasmus universiteit en de Vrije Universiteit is onderzoek gedaan naar de sociaaleconomische impact van COVID in Den Haag. De onderzoeksopzet is na de eerste publicatie ("Berichten uit een Stille Stad") uitgebreid tot een langer lopend onderzoek met ZonMW financiering dat wordt uitgevoerd binnen het lectoraat GSO. In dat onderzoek wordt op een aantal meetmomenten gekeken naar de impact in Den Haag, Rotterdam en Amsterdam, waarbij kwantitatief onderzoek wordt aangevuld met kwalitatief onderzoek.

5. Regeldruk en regelruimte in het HBO, Pieter Huisman

Het in kaart brengen welke factoren en actoren een bijdrage leveren aan regelruimte voor docenten in opleidingen.

6. Publieke Professionals als ambassadeurs op social media, Theo Zijderveld

Inzicht in beleidsvragen, spanningsvelden en gevraagde competenties die belangrijk worden als publieke professionals vanuit hun organisatie op social media actief worden als online ambassadeurs.

7. De Stad als Lab, Robert Duiveman

Vanwege de lockdown is voor het Raak Publiek Project De Stad als Lab gebruik gemaakt van de verlate startregeling bij NWO-SIA. Dit tweejarige onderzoeksproject naar stadslabs in de Randstad wordt uitgevoerd door een uitgebreid consortium van vier hogescholen, de G4 gemeenten en diverse universiteiten met steun van Platform Stad & Wijk en de nationale City Deal Kennismaken. In het najaar van 2020 is het onderzoeksteam gevormd en zijn voorbereidingen getroffen voor het casestudy-onderzoek in 2021.

8. Boundary Spanners in Actie, Robert Duiveman

Vanuit de Hogeschool van Amsterdam is een Raak Publiek aanvraag geschreven over het onderwerp Boundary Spanners in Actie. Hiervoor door het lectoraat PG is een vakdienst-overstijgend (co-financierend) consortium gesmeed met de gemeente Den Haag met vertegenwoordiging vanuit Diensten OCW, DSO, DPZ

om samen actie-onderzoek te doen naar integrale gebiedsontwikkeling vanuit de Regiodeal Zuid-West. Deze aanvraag heeft een zeer goede voorlopige beoordeling ontvangen.

9. Frontwerkers voor kwetsbare jongeren, Robert Duiveman

Met de Hogeschool van Amsterdam is een Raak Publiek aanvraag ingediend onder de titel Frontwerkers voor kwetsbare jongeren; Balanceren tussen stimuleren en corrigeren. Vanuit het lectoraat PG is een (co-financierend) consortium opgezet met de welzijnsinstelling, bewonersorganisatie en het stadsdeel in Duindorp en Bezuidenhout-West. Deze aanvraag heeft een kritische voorlopige beoordeling ontvangen. Vooruitlopend op de uitvoering van het project wordt samen met de Universiteit Leiden (Recht) en Rechtbank Den Haag samengewerkt om studenten uit het honours programma samen met ons onderzoek doen in deze cases.

Stadslabs

Kenniscentrum GUTs heeft een meerjarige raamovereenkomst met de Gemeente Den Haag, Dienst Publiekzaken, voor samenwerking in vier stadslabs. In deze labs werken onderzoekers, studenten, bewoners, professionals samen aan de coproductie van nieuwe kennis rondom lokale vraagstukken en kansen.

10. Stadslab Laak

Als onderdeel van Raak Publiek project Samensturing is vanuit Stadslab Laak in 2020 onderzoek uitgevoerd naar Zelfsturing in Buurthuis Vliethage. Studenten van de minor Sociale Innovatie hebben onderzoek gedaan naar vitalisering van het wijkpark, Studenten van Facility Management hebben wijkscan gemaakt en studenten Social Work hebben onderzoek gedaan naar Empowerment. Vanaf eind 2020 is een nauwe samenwerking vormgegeven met het themalab Gezond Gewicht in een Gezonde Omgeving van GGD Haaglanden en het HHS CoE Health Innovation. Tevens is er een nieuwe actie-onderzoeker geworven en is meegewerkt aan diverse kleinere onderzoeken in de wijk.

11. Stadslab Duindorp

Het Stadslab Duindorp sloot in mei 2020 een intensief onderzoekstraject af. De opbrengsten van dit traject vormen de basis voor het actieplan Duindorp dat dit jaar door de Gemeenteraad is vastgesteld. Opmerkelijk is dat de burgemeester expliciet lof heeft uitgesproken voor het onderzoek vanuit dit stadslab en er een motie vanuit oppositiepartij NIDA is aangenomen om in alle kwetsbare wijken vergelijkbaar onderzoek op te zetten. Ook in dit lab zijn studenten sociale innovatie actief geweest. In afstemming met het gemeentelijke programma Prioritaire Wijken, het stadsdeel, bewonersorganisatie en maatschappelijke instellingen is er een nieuwe onderzoek agenda opgesteld voor het stadslab rondom 'opgroeien in Duindorp' Dit zal met financiële steun van de gemeente vanaf 2021 uitvoering krijgen.

12. Stadslab Mariahoeve

In Stadslab Mariahoeve is in 2020 gewerkt aan het opzetten van een nieuw stadslab. De beperkingen van de Lockdown zijn hierbij nadrukkelijk gevoeld. Desalniettemin zijn er verschillende goedbezochte digitale en hybride sessies geweest waarin ambtenaren, ondernemers en bewoners kennis hebben gedeeld en gemaakt rondom het onderwerp 'verduurzamen van bewoners-initiatieven'. Tevens is in samenwerking met bewonersberaad en Team Energietransitie van de Gemeente Den Haag een uitgebreid onderzoek opgezet om de positie van bewoners rondom de energietransitie te versterken. Een uitgebreid onderzoek in de wijk moet in 2021 leiden tot een vijfdaagse serie stadslabsessies over dit onderwerp. In samenwerking met de Hogeschool Arnhem Nijmegen, Radboud Universiteit Nijmegen, Gemeente Arnhem, Gemeente Den Haag, CE Delft en Arcadis is een consortium gevormd dat succesvol een KIEM subsidie heeft aangevraagd bij NWO-SIA voor democratisering van de energietransitie.

13. Stadslab Leidschenveen-Ypenburg

Net als in Mariahoeve is in Leidschenveen-Ypenburg in 2020 gestart met de opzet van een stadslab. Mede vanwege de kenmerken van de wijk en als gevolg van enkele personele wisselingen werden de effecten van de lockdown hier nog sterker gevoeld. Er is een verkennende serie interviews gehouden en in samenspraak met het stadsdeel en diverse bewoners initiatieven zijn drie scenario's uitgewerkt om dit stadslab vorm en inhoud te geven. In 2021 wordt dit verder uitgewerkt en wordt beoordeeld of en hoe dit stadslab verder door GUTs wordt vormgegeven.

14. Community Led Local Development Methode

In navolging van succesvolle ervaringen in Scheveningen wordt vanuit de Dienst Stedelijke Ontwikkeling van de gemeente Den Haag gewerkt aan introductie van de Community Led Local Development methode in Den Haag. Het lectoraat Public Governance heeft hierin een adviserende rol. Het is het voornemen van de gemeente de CLLD-methode te introduceren in samenwerking met de Stadslabs.

15. Community of Practice Haagse Labs

Om de inzet en ontwikkeling van Urban Living Labs als methodiek voor praktijkgericht onderzoek te versterken is vanuit het lectoraat mede vormgegeven aan een Community of Practice (CoP) Haagse Labs. Collega's van diverse kenniscentra en opleidingen hebben zes wekelijks expertmeetings. Vanuit mission zero is er (succesvol) subsidie aangevraagd voor de intensivering van deze CoP.

16. Community of Practice Gemeentelijke stadslabs

Parallel aan de interne CoP Haagse Labs is het initiatief genomen om met de gemeente Den Haag de bij lab betrokken ambtenaren bijeen te brengen in een CoP Gemeentelijke stadslabs. Deze sessies worden zes wekelijks georganiseerd samen met de Dienst Publiekzaken en de Werkplaats Kennis & Innovatie van de Gemeente Den Haag.

Proefschriften

17. Local challenges in a rapidly changing world: What determines the successes of medium-sized Western European political cities to attract International Organizations? A comparison between Geneva, The Hague, Vienna and Copenhagen, Rosa Groen

What determines the successes of medium-sized Western European political cities to attract International Organizations? A comparison between Geneva, The Hague, Vienna and Copenhagen

18. The interaction between the police and non-state security providers in the poor urban areas of Luanda, Antonio Frank

How is the interaction between the police and non-state actors involved in the provision of security in the city of Luanda and in which circumstances do non-state security providers complement, accommodate, compete, or substitute the police?

Lectoraat Grootstedelijke Ontwikkelingen, Lector Katja Rusinovic

Het lectoraat GSO richt zich op uiteenlopende grootstedelijke vraagstukken, in het bijzonder in Den Haag, Zoetermeer en Delft. Hierbij staat de verbinding met het onderwijs en de samenwerking met uiteenlopende maatschappelijke partners centraal. Het lectoraat is in augustus 2020 overgegaan van Vincent Smit naar Katja Rusinovic. Vanaf juni 2020 is gewerkt aan een soepele overgang van de lopende projecten. Daarnaast is een aantal projecten mee gekomen met de nieuwe lector, waaronder het SiA RAAK project *Naar Verantwoorde Rebellie* en het Erasmus+ project *Socially Engaged Universities*. Ook is het lectoraat in 2020 partner in verschillende nieuwe onderzoeksprojecten, waaronder het ZonMw-project naar de maatschappelijke impact van corona.

In 2020 zijn zes onderzoeksprojecten afgerond. Hieronder volgt een overzicht van de afgeronde projecten:

1. Community builders in De Haag

In opdracht van de dienst Stadsdelen en Wijken van de gemeente Den Haag heeft Wim Burggraaff gedaan naar de community builders in Den Haag. Vragen die in dit onderzoek centraal stonden waren: Hoe hebben de community builders hun functie gestalte gegeven en waar zijn ze tegen aan gelopen? Hoe is de relatie met partijen in de wijk en de eigen gemeentelijke organisatie? In dit onderzoek staat de volgende hoofdvraag centraal: Hoe geven de community builders vorm aan versterking van het proces van "samenleven" in stadswijken? In juni 2020 is het rapport **Van niemand en van iedereen: community builders in Haagse wijken hierover verschenen**.

2. Stadslab Meerzicht

In samenwerking met de gemeente Zoetermeer heeft Wim Burggraaff getracht een stadslab Meerzicht op te zetten. Hiervoor zijn verschillende studenten aan de slag gegaan met praktijkopdrachten. Daarnaast is ook onderzoek gedaan naar de leefbaarheid in Meerzicht. Dit resulteerde in het rapport **Het is een samenleving in het klein: sociale en fysieke leefbaarheid in Zoetermeer, Meerzicht**.

3. Positief, precies en perspectief: Veiligheid in twee Zoetermeerse wijken

In het onderzoek **Positief, precies en perspectief: Veiligheid in twee Zoetermeerse wijken** stond het begrip positieve veiligheid centraal. Er zijn voor dit onderzoek 91 bewoners uit deze wijken geïnterviewd en zes professionals die er werkzaam zijn. De interviews met de bewoners zijn uitgevoerd door 91 studenten van de opleiding Integrale Veiligheidskunde (IVK) aan De Haagse Hogeschool, de interviews met de professionals door de betrokken onderzoekers, Fenna van Marle en Marco van der Land.

4. Duidelijk Duindorp: publiek leren in een stadslab

Duidelijk Duindorp: publiek leren in een stadslab.

Onderzoekers Robert Duiveman, Elke Müller en Artie Ramsodit van De Haagse Hogeschool deden in een zogeheten stadslab Duidelijk Duindorp onderzoek in deze wijk. De onderzoekers werkten nauw samen met het Wijkberaad Duindorp en de gemeente Den Haag. Drie kwesties zijn onderzocht: 1) Woonruimte en woonruimteverdeling 2) de beleving van veiligheid en 3) het gunnen en vergunnen van evenementen. Aan dit onderzoek werkten onderzoekers vanuit het kenniscentrum GUTs samen met onderzoekers van het kenniscentrum Global and Inclusive Learning.

5. European Manifesto for Inclusive Learning

In september 2020 is het Erasmus+ project **European Manifesto for Inclusive Learning** met een online conferentie afgerond. Vanuit de HHS is het lectoraat Duurzame Talentontwikkeling en senior onderzoeker Karijn Nijhoff vanuit het lectoraat GSO betrokken geweest. Binnen het project zijn verschillende internationale bijeenkomsten georganiseerd om ervaringen over onderwijs aan volwassen vluchtelingen uit te wisselen. Daarnaast waren er twee trainingsweken waarin de partners verschillende aanpakken in hun stad lieten zien. Deze bijeenkomsten concentreerden zich rond ervaringen in verschillende landen. In Berlijn worden de projecten kleinschalig aangepakt, met veel individueel maatwerk. In Helsinki viel de betrokkenheid van de overheid op. Het probleem van toegang tot onderwijs wordt daar bij de ontvangende samenleving gelegd, niet bij de nieuwkomer: hoe kan het onderwijs ervoor zorgen dat iedereen bereikt wordt? In Nederland is naar een aantal cases gekeken waarbij vooral organisaties zijn bezocht die op informele wijze onderwijs aan recente vluchtelingen verzorgen (zie rapport **Manifesto for Inclusive Learning: Case studies in the Netherlands** en **Schakelen tussen systemen**). Hierbij stonden behalve de doelen van het Manifesto ook de komende veranderingen in de inburgeringswetgeving centraal.

Meer informatie over het Manifesto is te vinden op:

<http://www.manifestoproject.eu/>

6. European Migrant Entrepreneurship Network Het European Migrant Entrepreneurship Network (EMEN)

2017-2020 (European Commission, grant Agreement no. 764369) is in September 2020 met vier onlinebijeenkomsten afgesloten. Bij het EMEN-netwerk is drie jaar lang in drie Gemeenschappen of Practice (CoP) intensief samengewerkt om ondernemerschap onder (recente) migranten te ondersteunen. De Haagse Hogeschool (Lectoraat Financial Inclusion and New Entrepreneurship) was trekker van de CoP waarin naar financiering van migrantondernemingen werd gekeken. Vanuit GSO was Karijn Nijhoff als senior onderzoeker bij dit project betrokken. Een van de trajecten binnen EMEN was een evaluatie van het Haagse

ondersteuningsprogramma, EnterStart (toen: MigrantInc). De resultaten van deze evaluatie zijn te vinden via <https://www.emen-project.eu/library/> (onder resources). De Nederlandstalige versie is op te vragen via de auteur.

Projecten die doorlopen in 2021.

7. City Deal Kennis Maken Delft

Sinds 2017 werken de gemeente Delft, Haagse Hogeschool, hogeschool Inholland en TU Delft samen om in Delft een versnelling tot stand te brengen in het oplossen van maatschappelijke opgaven door het inzetten van onderzoekers, docenten en studenten. Daarmee volgt het diverse andere steden in Nederland die aan de hand van de landelijke 'City Deal Kennis Maken' werken aan kennis- en talentontwikkeling. De samenwerking is gebaseerd op wederkerigheid. Eerst worden de hulp- en onderzoeksvragen van bewoners, de gemeente, woningcorporaties, zorg- en welzijnsinstellingen in beeld gebracht. Vervolgens worden deze gekoppeld aan docenten en opleidingen, zodat studenten met praktijkgerichte opdrachten aan de slag kunnen. Met deze aanpak worden er drie doelen nagestreefd: kennisontwikkeling, talentontwikkeling en imagoverbetering van studenten. Gestart is in de woonwijk Tanthof. Het lectoraat Grootstedelijke Ontwikkelingen is penvoerder.

8. Platform Stad en Wijk

Het landelijke platform Stad en Wijk is een samenwerkingsverband van zestien lectoraten van elf verschillende hogescholen die door middel van praktijkgericht onderzoek inzicht verschaffen in en oplossingen aandragen voor maatschappelijke vraagstukken in stad en wijk. Het doel van het platform is om praktijkgericht onderzoek te verrichten vanuit een multidisciplinair en steden vergelijkend perspectief. Daarnaast richt het platform zich op de verdere kennisverspreiding van belangrijke onderzoeksresultaten en op kennisuitwisseling met de beleidspraktijk en tussen de diverse lectoraten. Zowel op het gebied van inhoudelijke vraagstukken als methodologisch. Het lectoraat Grootstedelijke Ontwikkelingen is penvoerder.

9. RAAK Publiek Samensturing

Dit onderzoek in drie steden, Amsterdam, Rotterdam en Den Haag gaat over hoe die samenwerking nu feitelijk verloopt en hoe we – als dat nodig is – met creatieve leerinterventies kunnen komen tot vormen van communicatie en samenwerking die aan alle betrokkenen recht doen. Wij kiezen daarin voor speelse art-based interventies. Die bieden de mogelijkheid om op een plezierige manier met ervaren machtsrelaties te experimenteren en geven ruimte aan vormen van niet lineaire processen van 'samensturing'. Einddatum: mei 2021

10. Erasmus+ Socially Engaged Universities

Het centrale doel van het SEU-project is om kennis, ervaringen en best-practices over de samenwerking tussen Europese kennisinstellingen en hun steden te delen. Vanuit de Haagse Hogeschool en de gemeente Delft wordt de City Deal Kennismaken ingebracht als voorbeeld, waarbij

vanuit het Erasmus+ project tevens wordt ingezet op het (structureel) verbinden van het onderwijs met (vragen vanuit) de gemeente. Hiervoor zijn inmiddels verschillende studentenprojecten in de gemeente Delft gestart. Deze (onderzoeks-)projecten zullen komend jaar worden geëvalueerd. De lessen die hieruit getrokken worden, zullen zowel lokaal, nationaal als op Europees niveau worden gedeeld. Einddatum: oktober 2021

11. SiA RAAK Mkb Naar Verantwoorde Rebelle

Het doel van dit onderzoeksproject is te onderzoeken hoe belemmeringen in de governance van (nieuwe) woonvormen kunnen worden weggenomen, in het bijzonder op het gebied van het organiseren van inspraak en het omgaan met wet- en regelgeving. Verantwoorde rebelle is hierbij het uitgangspunt: ruimte voor ondernemende partijen om het binnen de geldende wet- en regelgeving weloverwogen anders te doen, onder de voorwaarde van het leveren van kwalitatief goede woonruimte waar welzijnsdiensten en zorg mogelijk zijn, met aandacht voor empowerment en zelfstandigheid. Dit project is een samenwerking tussen het lectoraat Grootstedelijke Ontwikkelingen en Urban Ageing. Einddatum: december 2021

12. Sociale waarden Central Innovation District

In Nederland moeten zo'n 700.000 woningen worden gebouwd tot 2030. Dit betekent dat er 70.000 nieuwe woningen per jaar bij moeten komen. Dit is vooral een opgave voor de G4-steden. Den Haag wil binnenstedelijk het aantal woningen verdubbelen in het zogenaamde Central Innovation District. Hierbij is er in het CID niet alleen fysieke maar ook een sociale opgave in het CID. Doel van dit project is om de sociale vraagstukken in het CID te verbinden aan de fysieke opgaven. Hiervoor worden expertmeetings georganiseerd, en daarnaast gaan studenten vanuit verschillende kennisinstellingen en opleidingen met (afstudeer) opdrachten aan de slag. Het project wordt gefinancierd door de gemeente Den Haag (HEA-gelden)

Projecten met als einddatum: december 2021

13. ZonMw onderzoek Maatschappelijke Impact corona

Het onderzoek naar de maatschappelijke impact van COVID-19 heeft de volgende doelstellingen: 1) Door middel van kwantitatief en kwalitatief onderzoek in kaart brengen wat de maatschappelijke impact van COVID-19 is, nu en op middellange termijn. 2) Door middel van kwantitatief onderzoek identificeren welke kwetsbare groepen extra worden getroffen door de gevolgen van COVID-19. 3) Door middel van kwantitatief en aanvullend kwalitatief onderzoek vaststellen in welke mate kwetsbare individuen en kwetsbare buurten sociaal en economisch veerkrachtig zijn en in hoeverre zij ondersteuning nodig hebben en op welke terreinen. 4) Het in co-creatie met beleidsmakers, professionals en kwetsbare burgers ontwikkelen van handelingsstrategieën ten behoeve van het verminderen van kwetsbaarheid en sociale ongelijkheid en het vergroten van individuele en maatschappelijke veerkracht. Dit project wordt uitgevoerd door De Haagse Hogeschool, Erasmus

Universiteit Rotterdam, VU/Kieskompas en LUMC. Verder zijn de gemeenten Den Haag, Rotterdam en de VNG bij dit project betrokken.

Projecten met als einddatum: februari 2022

14. Maatschappelijke initiatieven corona: De solidaire stad

Dit onderzoek dat in opdracht van de gemeente Den Haag is uitgevoerd, richt zich op (spontane) bewoners-, particuliere en maatschappelijke initiatieven die tijdens de coronacrisis zijn ontstaan. Een deel hiervan is in steden in kaart gebracht, maar onduidelijk is hoe ze precies ontstaan, op basis van welke netwerken, hoe ze met elkaar samenhangen, hoe ze doorwerken op de langere termijn en hoe ze zich kunnen ontwikkelen tot duurzame samenwerkingsverbanden en maatschappelijke coalities om zo ook langere termijn de nadelige gevolgen van de coronacrisis het hoofd te kunnen bieden. Het onderzoek kijkt daarom naar de onderliggende mechanismes in de ontwikkeling van spontaan initiatief tot duurzaam samenwerkingsverband, de maatschappelijke en institutionele voedingsbodem, en de rol van verbindende personen.

Projecten met als einddatum: april 2022

15. Impact corona in Mariahoeve

Hoe gaan de bewoners van Mariahoeve om met de coronamaatregelen? Wat zijn de belangrijkste veranderingen als gevolg van corona, zowel in het werk en privé, maar ook voor de leefbaarheid? Deze en andere vragen staan centraal in het onderzoek naar de maatschappelijke gevolgen van corona in de Haagse wijk Mariahoeve dat is uitgevoerd in opdracht van de gemeente Den Haag (Dienst Publiekszaken).

Projecten met als einddatum: maart 2022

16. Kennisregio aan Zee

De gemeenten Den Haag, Delft, Leiden, Zoetermeer en de provincie Zuid Holland hebben gezamenlijk de ambitie opgepakt om de stedelijke agglomeratie Den Haag, Leiden, Delft en Zoetermeer te versterken en door te ontwikkelen als Kennisregio aan Zee. Een Kennisregio aan Zee met een duidelijke ontwikkelagenda, die de veelvoud aan opgaven en noodzakelijke transitie samenbrengt tot een samenbindend en samenhangend verhaal, een duidelijk ruimtelijk perspectief en bovenal handelingsperspectief. De initiatiefnemers hebben Wageningen University & Research gevraagd om samen met de regionale kennispartners TU Delft, Universiteit Leiden en de Haagse Hogeschool naar analogie van het toekomstperspectief 'Een groene toekomst voor Nederland in 2120' ook een wenkend perspectief te schetsen voor de kennisregio.

Overzicht publicaties

Boeken:

- Bihari-Elahi, J. & Burggraaff, W. (red.) (2020) *"Verandering door actieonderzoek. In stadslabs werken aan nieuwe sociale praktijken"*, Assen, Uitgeverij Koninklijke van Gorcum
- Duiveman, R.M., Müller, E. & Ramsodit, A. (2020) *"Duidelijk Duindorp; publiek leren in eens stadslab"*, Den Haag, De Haagse Hogeschool
- Duiveman, R.M. (2020). 'Making research relevant to policymaking: From brokering boundaries to drawing on practices', *Policy Studies*, Vol. 41(1), pp. 23–41
- Duiveman, R.M. (2020) "Institutionally embedded research: how academic and governmental practices enable and constrains collaborative research", *Science and Public Policy*, Vol. 47(6), pp. 855–64
- Gilsing, R. (2020) *"Normaal doen – en andere wonderwoorden van de transformatie Jeugdhulp"*, Den Haag, De Haagse Hogeschool
- Huisman, P.W.A. (2020) *"Juridisch vademecum examen commissies ho"*, Den Haag,
- Van Leeuwen, J.P. (2021) *"Empowering Citizens"*, Den Haag, De Haagse Hogeschool
- Van Marle, F. & Van der Land, M. (2020) *"Positief, Precies & Perspectief. Veiligheid in twee Zoetermeerse wijken."*
- Nijhoff, K.G. (2020) *"European Manifesto for Inclusive Learning: Case studies in the Netherlands"*
- Nijhoff, K.G., (2020) *"Schakelen tussen systemen: de weg vinden naar hoger onderwijs in Nederland. Korte evaluatie van het schakeljaar van De Haagse Hogeschool"*, Den Haag, De Haagse Hogeschool.
- Szabo, A. (2020) *"Adoption of governance practices in hospitals: The role of director' multilevel frames in the governance decision making process of the boardroom"*, Den Haag, HAVEKA
- Uunk, W.J.G. (2020) *"Staat van de Haagse Economie Nul Meeting"*, Den Haag, De Haagse Hogeschool

Tijdschriftartikel:

- Bloothoofd, I., Cobussen, E., Van Leeuwen, J.P. en Rijken, D., (2020) *"Finding new perspectives through theme investigation"*, *The Design Journal*.
- Van Bochove, M., Rusinovic, K.M., Engbersen, G. en Wentink, T. (2020) *"Zonder werk en zonder hoop?"*, *Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken*, Issue 4, pp.18-21
- Duiveman, R.M., Müller, E. & Ramsodit, A. (2020) *"Duidelijk Duindorp; publiek leren in eens stadslab"*
- Van Gilsing, R.J.H., (2020) *"We moeten eens om de tafel samen met gezinnen met meervoudige problemen"*, *Tijdschrift voor Jeugdgezondheidszorg*
- Van Hoof, J., Rusinovic, K.M., van Bochove, M.E., Koops-Boelaars, S. & Tavy, Z.K.C.T. (2020) *"Towards responsible rebellion: How founders deal with challenges in establishing and governing innovative living arrangements for older people"*, *International Journal of Environmental Research and Public Health*, Vol. 17, pp. 6235
- Van Hoof, J., Rusinovic, K., van Bochove, M., Koops-Boelaars, S., Tavy, Z., (2020) *"Woonvormen voor ouderen tussen wal en schip Op naar een verantwoorde rebellie?"*, *Gerōn*, Vol. 22, Issue 4
- Rijbroek, B., Huijsman, R., Bartelink, C. & Strating, M., (2020) *"Exploring a safety measure within Dutch child protection case management"*, *EC Paediatrics*, Vol 10, pp 40-53
- Rusinovic, K.M., Bochove, M., De Boom, J., Engbersen, G. Snel, E. Krouwel, A., Rusinovic, K (2020) *"Wenkend perspectief harder nodig dan ooit"*, *Sociale Vraagstukken*, pp. 3
- Steenbakkens, A.T., Van der Steen, S., & Grietens, H. (2020) *"On the bright side: Young people's most positive memories of family foster care"* *Clinical Child Psychology and Psychiatry*, Online first, pp. 1-12

Hoofdstuk in boek

- Bartelink, C., Van Yperen, T.A., Ten Berge, I.J., & Knorth, E.J. (2020) *"The use and usability of decision-making theory in child welfare policy and practice"*. Decision-making and judgment in child welfare and protection: Theory, research, and practice, New York
- Burggraaff, W., Ardjosemito-Jethoe, S. (2020) *"Participatie, toegankelijkheid en inclusie"*, Diversiteit in de samenleving, Assen, Uitgeverij Koninklijke van Gorcum
- Duiveman, R.M., (2020) *"Publiek Leren in Duindorp; van exclusief naar inclusief samen-wonen"*, Actieonderzoek vanuit stadslabs; verandering door Actie
- Smit, V.J.M (2020) *"Epiloog: Den Haag is vele steden. Inclusiviteit als opgave"*, Staat van de stad Den Haag, Gemeente Den Haag

Publicaties sociale/ populaire media

- Bartelink, C. (2020) *"Uithuisplaatsing terugdringen? Beslis samen met ouders en jeugdigen!"*, <https://kennisnetwerkjeugdhaaglanden.nl/uithuisplaatsing-terugdringen>
- Bartelink, C. (2020) *"Uithuisplaatsingen: luister naar ouders en kinderen"*, <https://www.vpro.nl/argos/media/luister/argos-radio/onderwerpen/2020/aantal-kinderen-dat-niet-thuis-opgroeit-stijgt-nog-steeds.html>
- Bartelink, C. (2020) *"Het aantal kinderen dat niet thuis woont groeit nog steeds"*, <https://www.vpro.nl/argos/media/luister/argos-radio/onderwerpen/2020/aantal-kinderen-dat-niet-thuis-opgroeit-stijgt-nog-steeds.html>
- Burggraaff, W. (2020) *"Community builders in Haagse wijken"*, <https://www.buurtwijs.nl/content/community-builders-haagse-wijken>
- Gilsing, R. (2020) *"Blog Baron Von Münchhausen en de jeugdhulp"*, <https://www.kennisnetwerkjeugdhaaglanden.nl/baron-von-munchhausen-en-de-jeugdhulp>
- Helleman, G. (2020) *"Zoeken naar een nieuwe urban governance"*, <https://platformstadenwijk.nl/2020/10/29/verslag-webinar-zoeken-naar-een-nieuwe-urban-governance/>
- Helleman, G. (2020) *"Participatie verder ontleed"*, <https://platformstadenwijk.nl/2020/10/20/participatie-verder-ontleed-deel-4/>
- Helleman, G. (2020) *"Continu veranderende gemeenten"*, <https://platformstadenwijk.nl/2020/01/24/masterclass-1-continu-veranderende-gemeenten/>
- Rusinovic, K., Van Bochove, M. Schapenk, R. (2020) *"Studio Corona. Podcastserie aflevering 1 en 2"*, <https://podcasts.apple.com/nl/podcast/studio-corona/id1544981165>
- Rusinovic, K.M. (2020) *"Bescheringsstaat nieuwe stijl"*, <https://publiekdenken.nl/nieuws/bestuurskracht/beschermingsstaat-nieuwe-stijl/>
- Rusinovic, K.M. (2020) *"De impact van het coronavirus in Den Haag is fors"*, <https://www.ad.nl/den-haag/de-impact-van-het-coronavirus-in-den-haag-is-fors~affc3d54/>

Overzicht publicaties

Publicaties sociale/populaire media (vervolg)

Rusinovic, K.M. (2020) "Deelname aan radioprogramma *Haagse Bluf*. Het onderzoek Berichten uit een stille stad", tijd: 17.15u

Rusinovic, K.M. (2020) "Extra stress bij jonge mensen door corona: 'Je voelt het gewicht op je schouders dat er iets mis is.'", <https://www.ad.nl/den-haag/extra-stress-bij-jonge-mensen-door-corona-je-voelt-het-gewicht-op-je-schouders-dat-er-iets-mis-is~a66559e7/>

Rusinovic, K.M. (2020) "In Den Haag meer zorgmijders, maar burens staan er vaak voor elkaar klaar", <https://www.ad.nl/den-haag/in-den-haag-meer-zorgmijders-maar-burens-staan-er-vaak-voor-elkaar-klaar~a371624b/>

Rusinovic, K.M. (2020) "Onderzoeker Katja Rusinovic: 'De crisis treft niet iedereen in gelijke mate'", <https://www.socialevraagstukken.nl/interview/onderzoeker-katja-rusinovic-de-crisis-treft-niet-iedereen-in-gelijke-mate/>

Rusinovic, K.M. (2020) "Radio 1 Journaal woensdag 27 mei 2020"

Rusinovic, K.M. (2020) "Stadsbewoners helpen elkaar meer dan voor corona. Hoe lang blijft dat zo?", <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/stadsbewoners-helpen-elkaar-meer-dan-voor-corona-hoe-lang-blijft-dat-zo~be488338/>

Zijderveld, M.C. (2020) "Blogpost 'Afstand, afstand! Wijkagenten, rappers en social media in tijden van Corona'", <https://www.linkedin.com/pulse/afstand-instagrammende-wijkagenten-tijden-van-corona-theo-zijderveld/>

Rapporten gericht op beroepspraktijk of maatschappij

- Bartelink, C., Mieloo, C., Gilsing, R. (2020) "Quickscan Ruimte voor de professional ten tijde van de Corona-crisis"
- Van Bochove, M., Rusinovic, K.M., Engbersen, G. & Wentink, T. (2020) "Onzekerheid over werk en inkomen: bevindingen en beleidsstrategieën."
- Engbersen, G., Van Bochove, M., De Boom, J., Burgers, J., Etienne, T., Krouwel, A., Van Lindert, J., Rusinovic, K.M., Snel, E., Weltevrede, A., Van Wensveen, P., Wentink, T. (2020) "De heropening van de samenleving: de maatschappelijke impact van COVID-19 in Amsterdam, Den Haag, Rotterdam & Nederland".
- Engbersen, G., Van Bochove, M., De Boom, J., Burgers, J., Etienne, T., Krouwel, A., Van Lindert, J., Rusinovic, K.M., Snel, E., Van Wensveen, P., Wentink, T. (2020) "De Verdeelde Samenleving: De Maatschappelijke impact van COVID-19 in Amsterdam, Den Haag, Rotterdam & Nederland", Rotterdam, Kenniswerkplaats Leefbare Wijken
- Garage2020 & Lectoraat Jeugdhulp in Transformatie, (2020) "Complexe Scheidingen: Onderzoeksrapport", Garage2020
- Gilsing, R. Mieloo, C., Reith, W. (2020) "Jeugdhulp in de wijken: Welke wijkenmerken verklaren de verschillen tussen verwacht en werkelijk gebruik van jeugdhulp?", Den Haag, De Haagse Hogeschool
- Gilsing, R., Steenbakkers, A. (2020) "Manifest Opvoeden en opgroeien in Delft.". Gemeente Delft
- Van Leeuwen, J.P., Schuddebeurs, S., Müller, E. (2020) "Voortgangsrapportage Publieke Dialogen #goedgesprak", Den Haag, De Haagse Hogeschool
- Nijhoff, K.G. (2020) "European manifesto for inclusive learning: case studies in the Netherlands"
- Rijbroek, B., Kooymans, E., Bartelink, C., Kooijman, K. (2020) "Samen werken aan feitenonderzoek: Een studie naar verbeterpunten voor participatie, kwaliteit van feitenonderzoek en rapportage. Nederlands Jeugdinstituut"
- Rusinovic, K.M. & Theisens H.C. (2020) "Berichten uit een stille stad: De maatschappelijke impact van COVID-19 in Den Haag." Kenniswerkplaats Leefbare Wijken

Wetenschappelijke congresbijdragen

- Frank, A. (2020) *"Africa Knows Conference"*, Universiteit Leiden en De Haagse Hogeschool
- Groen, R., (2020). *"Twist and Shout"*, Panel Critical and Interpretative Public Administration, Netherlands Institute of Governance
- Rusinovic., K.M. (2020) *"Setting up innovative housing projects for older people in a highly regulated environment: The institutional work of rebellious managers"*, Erasmus Universiteit

Tools & Prototypen

- Gilsing, R., Steenbakkens, A. & Mieloo, C. (2020) *Website Kennisnetwerk Jeugd Haaglanden*.
Zie: <https://www.kennisnetwerkjeugdhaaglanden.nl>
- Nijhoff, K.G. (2020) *EU tool for inclusive learning, to be published at mainle.eu*
- Quanjer, A.J. (2020) *Credit Card Oracle; Experimenteel experience prototype*
- Roidl, A., Quanjer, A.J. & Van Leeuwen, J. P. (2020) *Praatpaal 2.0; Prototype 2.0 van een sprekende lantaarnpaal*

Meer informatie

Rachel Barrett / Meike de Jong

@ GUTs@hhs.nl

De Haagse Hogeschool

Johanna Westerdijkplein 75
2521 EN Den Haag

DE HAAGSE
HOGESCHOOL

dehaagsehogeschool.nl/onderzoek/kenniscentra/details/kenniscentrum-governance-of-urban-transitions